

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบจำลอง GTAP และข้อเสนอแนะทางนโยบาย

การวิเคราะห์ผลการวิจัย จะเริ่มด้วยการแสดงระดับอัตราภาษีนำเข้าของจีนตามข้อผูกพัน โดยจะแยกเป็น อัตราภาษีนำเข้าอัตราแรกในวันที่เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก และอัตราภาษีนำเข้าอัตราสุดท้าย ซึ่งเป็นอัตราภาษีเฉลี่ยในแต่ละภาคการผลิต ในส่วนต่อมาจะเป็นการวิเคราะห์ผลกระทบต่อไทย เมื่อจีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก โดยจะวิเคราะห์ทั้งในระดับมหภาค และในระดับภาคการผลิต

5.1 อัตราภาษีนำเข้าอัตราแรกของจีนในวันที่เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (Bound rate at date of accession)

เป็นกรอบอัตราภาษีนำเข้าที่จีนจะใช้กับทุกประเทศ นับตั้งแต่วันที่ 11 ธันวาคม 2001 เป็นต้นไป โดยมีสินค้าบางรายการที่จีนปรับเปลี่ยนมาตรการการนำเข้าจากระบบโควตา ซึ่งกำหนดปริมาณนำเข้าจากประเทศต่างๆเป็นรายปี มาเป็นระบบโควตาภาษีรวม ซึ่งทุกประเทศใช้ร่วมกัน โดยจีนกำหนดโควตานำเข้าและอัตราภาษีสำหรับสินค้าต่างๆดังในตารางที่ 5.1 ซึ่งจากตารางนี้จะพบว่า จีนได้ขยายโควตานำเข้าสำหรับสินค้าแต่ละรายการเพิ่มขึ้นอย่างมาก เช่น ข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าว มีโควตารวม 3,325,000 ตัน ในปี 2002 และเพิ่มเป็น 5,320,000 ตัน ในปี 2004 ซึ่งในจำนวนนี้เป็นโควตานำเข้าข้าวเมล็ดสั้นและกลาง กับข้าวเมล็ดยาวอย่างละครึ่ง ส่วนน้ำตาลก็มีโควตานำเข้าจำนวนมากถึง 1,680,000 ตัน ในปี 2002 และเพิ่มเป็น 1,945,000 ตัน ในปี 2004 นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาอัตราภาษีแล้วจะพบว่า อัตราภาษีในโควตาต่ำกว่าอัตราภาษีนอกโควตาอย่างมาก ทั้งอัตราภาษีในวันแรกและอัตราภาษีสุดท้าย ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้จึงใช้อัตราภาษีในโควตาเป็นหลัก สำหรับสินค้าภายใต้ระบบโควตาภาษี

ตารางที่ 5.2 แสดงถึงอัตราภาษีนำเข้าของจีนในวันแรกที่เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก ซึ่งเป็นอัตราภาษีเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่านำเข้าในแต่ละภาคการผลิต โดยภาคการผลิตที่ได้ปรับใช้อัตราภาษีในโควตาตามระบบโควตาภาษี ได้แก่ ข้าวเปลือก (ร้อยละ1), เมล็ดธัญพืชอื่นๆ (ร้อยละ2.58), พืชเส้นใย (ร้อยละ1.92), ฟาร์มปศุสัตว์ (ร้อยละ2.45), น้ำมันและไขมันจากพืช (ร้อยละ9.85), ข้าวแปรรูป (ร้อยละ1.01), น้ำตาล (ร้อยละ15.57), ผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์ (ร้อยละ12.17), สิ่งทอ (ร้อยละ18.78), เคมีภัณฑ์ ยางและพลาสติก (ร้อยละ10.55) ทั้งนี้อัตราภาษีนำเข้าของจีนโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 9.45

สำหรับภาคการผลิตที่จีนยังเก็บภาษีนำเข้าในอัตราที่ค่อนข้างสูง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์สัตว์อื่น ๆ (ร้อยละ 20.13), เครื่องดื่มและยาสูบ (ร้อยละ 41.55), เครื่องแต่งกาย (ร้อยละ 23.69), ยานยนต์และชิ้นส่วน (ร้อยละ 23.77)

ส่วนภาคการผลิตที่จีนเก็บภาษีนำเข้าในอัตราที่ต่ำมากๆ ได้แก่ ผลผลิตจากป่า (ร้อยละ 1.79), น้ำมัน (ร้อยละ 2.52) และแร่ธาตุอื่นๆ (ร้อยละ 0.57)

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับอัตรารภาษีนำเข้าของจีนก่อนเข้าเป็นสมาชิก WTO ซึ่งเป็นอัตรารภาษีในปี ค.ศ. 1999 (จากตารางที่ 5.3) จะพบว่า อัตรารภาษีตามข้อผูกพันกับ WTO ในบางภาคการผลิต สูงกว่าอัตรารภาษีนำเข้าที่จีนเก็บจากไทยในขณะนี้ เช่น เมล็ดธัญพืชอื่นๆ, น้ำตาลทรายและน้ำตาลอ้อย, ผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆ, ขนสัตว์และไหม, แร่ธาตุอื่นๆ, เครื่องดื่มและยาสูบ เป็นต้น แต่เมื่อเปรียบเทียบกับภาษีที่จีนเก็บจากประเทศอื่นๆ จะพบว่าภาคการผลิตที่จีนลดภาษีลงมากเมื่อเทียบกับภาษีที่เก็บจากประเทศต่างๆ ได้แก่ เมล็ดธัญพืชอื่นๆ, ผัก ผลไม้ และเมล็ดถั่ว, น้ำมันและไขมันจากพืช, ข้าวแปรรูป และ เครื่องดื่มและยาสูบ

5.2 อัตรารภาษีนำเข้าอัตราสุดท้ายของจีน (Final bound rate)

เป็นกรอบอัตรารภาษีสุดท้ายที่จีนจะใช้กับทุกประเทศในปีสิ้นสุดของการลดภาษี โดยที่ระยะเวลาในการลดภาษีของสินค้าแต่ละรายการจะแตกต่างกันไป เช่น จากตารางที่ 5.4 สินค้ารหัส HS 84701000 มีอัตรารภาษีสุดท้ายร้อยละ 0 หมายความว่า จีนจะลดอัตรารภาษีนำเข้าเหลือเก็บไม่เกินร้อยละ 0 ภายในปี 2005 โดยที่ในปี 2002 จะลดเหลือเก็บไม่เกินร้อยละ 12.5 ปี 2003 จะลดเหลือเก็บไม่เกินร้อยละ 8.3 ปี 2004 จะลดเหลือเก็บไม่เกินร้อยละ 4.2 และสิ้นสุดในปี 2005 ซึ่งจะลดเหลือเก็บไม่เกินร้อยละ 0 ทั้งนี้จะกำหนดให้วันที่ 1 มกราคม เป็นวันเริ่มต้นของการใช้กรอบอัตรารภาษีในแต่ละปี

สำหรับสินค้าใดที่ไม่มีอัตรารภาษีสุดท้าย ก็จะถือเอาอัตรารภาษีในวันที่เข้าเป็นสมาชิก เป็นอัตรารสุดท้ายของการลดภาษี เช่น สินค้ารหัส HS 84691200 จีนจะลดอัตรารภาษีเหลือเก็บไม่เกินร้อยละ 14 ทันทีที่เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก และจะใช้กรอบอัตรารภาษีนี้ เป็นอัตรารสุดท้ายของการลดภาษี

ตารางที่ 5.5 แสดงถึงอัตรารภาษีสุดท้ายของจีน ซึ่งเป็นอัตรารภาษีเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่านำเข้าในแต่ละภาคการผลิต และได้ปรับใช้อัตรารภาษีในโควตา สำหรับสินค้าภายใต้ระบบโควตาภาษีดังที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยมีอัตรารภาษีเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 6.00

จากตารางจะสังเกตได้ว่า อัตราภาษีสุดท้ายจะต่ำกว่าอัตราภาษีในวันที่เข้าเป็นสมาชิก ยกเว้นบางภาคการผลิตที่มีอัตราภาษีเท่ากัน ได้แก่ ข้าวเปลือก, น้ำตาลทรายและน้ำตาลอ้อย, พืช เลี้ยงไหม, ขนสัตว์และไหม, ถ่านหิน, ข้าวแปรรูป, ผลิตภัณฑ์และสิ่งทอ

สำหรับภาคการผลิตที่มีอัตราภาษีสุดท้ายลดลงค่อนข้างมาก ได้แก่ เครื่องดื่มและยาสูบ (ร้อยละ12.2), สิ่งทอ (ร้อยละ8.79), ยานยนต์และชิ้นส่วน (ร้อยละ14.18)

ตารางที่ 5.1 โควตานำเข้าและอัตราภาษีของจีนจากระบบโควตาภาษี (Tariff Rate Quotas : TRQs)

Description	HS	Initial quota		Final quota		Implementation
Wheat		7,884,000 mt		9,636,000 mt		2004
		อัตราภาษีในโควตา	อัตราภาษีนอกโควตา	อัตราภาษีในโควตา	อัตราภาษีนอกโควตา	
	10011000	1%	74%	1%	65%	
	10019010	1%	74%	1%	65%	
	10019090	1%	74%	1%	65%	
	11010000	6%	74%	6%	65%	
	11031100	9%	74%	9%	65%	
	11032100	10%	74%	10%	65%	
Corn		5,175,000 mt		7,200,000 mt		2004
	10051000	1%	32%	1%	20%	
	10059000	1%	74%	1%	65%	
	11022000	9%	64%	9%	40%	
	11031300	9%	74%	9%	65%	
	11042300	10%	74%	10%	65%	
Rice, short and medium grain		1,662,500 mt		2,660,000 mt		2004
	10061010x	1%	74%	1%	65%	
	10061090x	1%	74%	1%	65%	
	10062000x	1%	74%	1%	65%	
	10063000x	1%	74%	1%	65%	
	10064000x	1%	10%	1%		
	11023000x	9%	64%	9%	40%	
	11031400x	9%	28%	9%	10%	
Rice, long grain		1,662,500 mt		2,660,000 mt		2004
	10061010y	1%	74%	1%	65%	
	10061090y	1%	74%	1%	65%	
	10062000y	1%	74%	1%	65%	
	10063000y	1%	74%	1%	65%	
	10064000y	1%	10%	1%		
	11023000y	9%	64%	9%	40%	
	11031400y	9%	28%	9%	10%	
Soybean oil		2,118,000 mt		3,587,100 mt		2005
	15071000	9%	63.30%	9%	9%	
	15079000	9%	63.30%	9%	9%	
Palm oil		2,100,000 mt		3,168,000 mt		2005
	15111000	9%	63.30%	9%		
	15119000	9%	63.30%	9%		
Rape-seed oil		739,200 mt		1,243,000 mt		2005
	15141010	9%	63.30%	9%	9%	
	15141090	9%	63.30%	9%	9%	

ตารางที่ 5.1 (ต่อ) โควตานำเข้าและอัตรากำไรของจีนจากระบบโควตาทarif (Tariff Rate Quotas: TRQs)

Description	HS	Initial quota		Final quota		Implementation
		อัตราภายในโควตา	อัตราภายนอกโควตา	อัตราภายในโควตา	อัตราภายนอกโควตา	
	15149000	9%	63.30%	9%	9%	
Sugar		1,680,000 mt		1,945,000 mt		2004
	17011100	20%	71.60%	15%	50%	
	17011200	20%	71.60%	15%	50%	
	17019100	20%	71.60%	15%	50%	
	17019910	20%	71.60%	15%	50%	
	17019920	20%	71.60%	15%	50%	
	17019990	20%	55%	15%	50%	
Wool		253,250 mt		287,000 mt		2004
	51011100	1%	38%	1%		
	51011900	1%	38%	1%		
	51012100	1%	38%	1%		
	51012900	1%	38%	1%		
	51013000	1%	38%	1%		
Cotton	51031010	1%	38%	1%		
		780,750 mt		894,000 mt		2004
	52010000	1%	61.60%	1%	40%	
Diammonium	52030000	1%	61.60%	1%	40%	
hydrogenorthophosphate		5,400,000 mt		6,900,000 mt		2006
(diammonium phosphate)	31053000	4%	50%	4%		
Urea						
		1,300,000 mt		3,300,000 mt		2006
NPK	31021000	4%	50%	4%		
		2,700,000 mt				
Wool tops	31052000	4%	50%			
		68,750 mt		80,000 mt		2004
	51051000	3%	38%	3%		
	51052100	3%	38%	3%		
	51052900	3%	38%	3%		

ที่มา : จากตารางข้อมูลพันธสินค้าและบริการของจีนกับ WTO

ตารางที่ 5.2 อัตราภาชนะนำเข้าอัตราแรกของจีนในวันที่เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก

(Bound rate at date of accession)

ภาคการผลิต	อัตราภาชนะนำเข้า
1. ข้าวเปลือก	1.00
2. เมล็ดข้าวสาลี	0.00
3. เมล็ดธัญพืชอื่นๆ	2.58
4. ผัก ผลไม้ และเมล็ดถั่ว	6.63
5. เมล็ดพืชน้ำมัน	19.91
6. น้ำตาลทรายและน้ำตาลอ้อย	10.00
7. พืชเส้นใย	1.92
8. พืชอื่นๆ	16.97
9. ฟาร์มปศุสัตว์	2.45
10. ผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆ	20.13
11. น้ำมันดิบ	0.00
12. ขนสัตว์และไหม	7.62
13. ผลผลิตจากป่า	1.79
14. ประมง	11.45
15. ถ่านหิน	3.05
16. น้ำมัน	2.52
17. ก๊าซ	0.00
18. แร่ธาตุอื่นๆ	0.57
19. ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์	10.26
20. ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ	16.59
21. น้ำมันและไขมันจากพืช	9.85
22. ผลิตภัณฑ์นม	14.89
23. ข้าวแปรรูป	1.01
24. น้ำตาล	15.57
25. ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ	12.17
26. เครื่องดื่มและยาสูบ	41.55
27. สิ่งทอ	18.78
28. เครื่องแต่งกาย	23.69
29. ผลิตภัณฑ์จากหนัง	9.56
30. ผลิตภัณฑ์จากไม้	6.86

ตารางที่ 5.2 (ต่อ) อัตราภาษีนำเข้าของจีนในวันที่เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (Bound rate at date of accession)

ภาคการผลิต	อัตราภาษีนำเข้า
31. กระดาษและสิ่งพิมพ์	8.00
32. ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและถ่านหิน	6.88
33. เคมีภัณฑ์ ยาง และพลาสติก	10.55
34. ผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่นๆ	13.79
35. เหล็กกล้า	7.40
36. โลหะอื่นๆ	5.00
37. ผลิตภัณฑ์โลหะ	10.42
38. ยานยนต์และชิ้นส่วน	23.77
39. อุปกรณ์คมนาคมอื่นๆ	2.74
40. อุปกรณ์ไฟฟ้า	8.84
41. เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ	8.44
42. อุตสาหกรรมอื่นๆ	12.35
43. ไฟฟ้า	0.00
44. ผลิตและส่งออก	6.70
45. น้ำ	0.00
46. ก่อสร้าง	0.00
47. การค้า ขนส่ง	0.00
48. บริการด้านการเงินธุรกิจ	0.00
49. ราชการป้องกันประเทศ การศึกษา	0.00
สาธารณสุข	0.00
50. ที่อยู่อาศัย	0.00
เฉลี่ย	9.45

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 5.3 อัตราภาษีนำเข้าของจีนปี ค.ศ.1999

ภาคการผลิต	อัตราภาษีนำเข้าของจีนที่เก็บจากสินค้าของประเทศต่างๆ										
	THAI	MALAY	INDO	PHI	SING	KOR	AUS	JAPAN	USA	EU	ROW
1. ข้าวเปลือก	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2. เมล็ดข้าวสาลี	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3. เมล็ดธัญพืชอื่นๆ	1.77	0.00	0.00	0.00	0.00	3.00	94.19	13.00	108.98	96.27	104.54
4. ผัก ผลไม้ และเมล็ดถั่ว	33.05	24.37	24.97	24.98	21.67	25.93	17.00	19.59	112.16	9.49	77.63
5. เมล็ดพืชน้ำมัน	22.50	21.90	22.50	15.00	0.00	22.50	22.49	-0.01	22.50	0.00	22.50
6. น้ำตาลทรายและน้ำตาลอ้อย	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
7. พืชเส้นใย	15.00	0.00	6.72	0.00	0.00	3.11	3.01	3.80	3.01	3.37	3.02
8. พืชอื่นๆ	18.40	21.59	12.22	24.67	13.54	14.21	5.96	7.70	21.91	7.91	27.11
9. ฟาร์มปศุสัตว์	7.94	9.54	7.51	0.00	7.50	15.05	14.10	11.60	7.22	8.61	9.82
10. ผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆ	18.79	19.76	12.85	0.00	13.70	15.24	13.91	10.43	10.49	12.63	12.69
11. นำนมดิบ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
12. ขนสัตว์และไหม	6.00	0.01	8.99	0.00	8.99	0.01	0.01	6.00	0.01	0.01	6.65
13. ผลผลิตจากป่า	3.64	2.03	2.79	10.92	10.52	9.96	3.56	10.05	2.39	3.34	2.23
14. ประมง	18.95	25.00	16.23	12.37	20.65	26.20	17.50	14.97	15.71	9.86	17.89
15. ถ่านหิน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6.00	0.00	3.00	0.00	5.84
16. น้ำมัน	5.52	7.64	1.83	8.34	8.35	8.35	6.41	8.36	8.03	8.52	5.63
17. ก๊าซ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-0.01	0.00
18. แร่ธาตุอื่นๆ	0.32	0.40	1.55	0.05	0.37	2.70	0.02	3.37	2.62	2.08	0.63
19. ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์	25.00	0.00	23.00	0.00	20.00	24.82	29.00	26.11	21.95	26.04	21.50
20. ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ	26.63	27.87	28.18	23.23	20.97	28.72	28.83	21.59	19.92	22.94	22.54
21. น้ำมันและไขมันจากพืช	18.16	35.82	29.94	21.67	51.55	39.73	9.19	36.66	52.75	69.38	34.99
22. ผลิตภัณฑ์นม	24.38	8.77	25.00	-0.01	14.52	16.41	18.19	25.00	11.55	13.73	12.58
23. ข้าวแปรรูป	112.79	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	114.00	0.00	113.31
24. น้ำตาล	29.80	20.30	10.16	14.74	20.90	29.86	29.17	29.91	17.20	27.42	29.46
25. ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ	29.26	24.81	17.71	26.78	35.09	32.10	21.51	36.52	17.84	19.88	7.32
26. เครื่องดื่มและยาสูบ	39.98	37.97	0.00	-0.01	54.64	48.84	54.23	59.41	60.35	61.01	43.20
27. สิ่งทอ	21.11	24.60	19.72	25.07	24.25	25.87	19.47	26.22	18.33	24.27	24.14
28. เครื่องแต่งกาย	32.90	32.06	32.73	31.02	33.07	32.90	32.80	33.21	32.34	33.50	32.00
29. ผลิตภัณฑ์จากหนัง	8.99	9.96	14.92	13.93	9.61	12.22	9.15	11.74	12.46	14.14	11.58
30. ผลิตภัณฑ์จากไม้	5.81	6.63	7.30	7.17	9.33	10.88	10.32	7.86	5.51	7.68	6.49

ตารางที่ 5.3 (ต่อ) อัตราภาษีนำเข้าของจีนปี ค.ศ.1999

ภาคการผลิต	อัตราภาษีนำเข้าของจีนที่เก็บจากสินค้าของประเทศต่างๆ										
	THAI	MALAY	INDO	PHI	SING	KOR	AUS	JAPAN	USA	EU	ROW
31. กระดาษและสิ่งพิมพ์	12.52	16.77	10.26	4.45	17.10	16.15	13.86	17.92	11.05	8.87	10.01
32. ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและถ่านหิน	8.51	8.36	8.37	8.38	8.36	8.36	8.20	8.36	8.36	8.36	8.37
33. เคมีภัณฑ์ ยาง และพลาสติก	21.59	19.44	16.20	16.81	14.54	14.64	16.54	14.27	10.93	11.83	13.36
34. ผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่นๆ	21.75	18.65	20.58	21.76	16.65	17.13	17.49	14.33	16.77	21.90	17.97
35. เหล็กกล้า	11.79	8.93	6.41	10.61	11.95	12.24	3.11	11.19	9.17	10.70	9.37
36. โลหะอื่นๆ	5.65	8.43	9.66	2.11	7.06	9.32	8.53	8.81	7.81	8.89	7.25
37. ผลิตภัณฑ์โลหะ	12.00	14.43	15.65	15.32	13.83	14.52	12.18	12.91	13.33	13.50	13.76
38. ยานยนต์และชิ้นส่วน	23.29	19.47	29.02	22.91	18.70	64.15	25.44	66.28	27.40	35.64	31.67
39. อุปกรณ์คมนาคมอื่นๆ	0.00	2.92	4.00	0.00	5.24	6.59	7.50	8.08	3.73	3.92	4.56
40. อุปกรณ์ไฟฟ้า	16.87	16.15	20.27	16.29	16.75	16.24	13.05	15.60	13.54	13.17	15.33
41. เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ	9.89	11.30	13.59	9.74	10.03	13.48	14.05	12.20	12.84	12.85	12.32
42. อุตสาหกรรมอื่นๆ	9.50	15.02	15.18	19.02	17.98	19.58	9.72	19.24	20.14	10.50	18.11
43. ไฟฟ้า	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
44. ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
45. น้ำ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
46. ก่อสร้าง	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
47. การค้าขนส่ง	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
48. บริการด้านการเงินธุรกิจ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
49. ราชการป้องกันประเทศ การศึกษา สาธารณสุข	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
50. ที่อยู่อาศัย	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

ที่มา : ไสตติธร มัลลิกะมาส, 2545

ตารางที่ 5.4 ตัวอย่างอัตราภาษีนำเข้าของจีนตามข้อผูกพันกับองค์การการค้าโลก

HS	Bound rate	Final bound rate	Final bound	Implementation	2002	2003	2004	2005
84691100	7.5	0	0	2003	3.8	0		
84691200	14	14						
84692000	14	14						
84693000	14	14						
84701000	16.7	0	0	2005	12.5	8.3	4.2	0
84702100	16.7	0	0	2005	12.5	8.3	4.2	0
84702900	16.7	0	0	2005	12.5	8.3	4.2	0
84704000	7.5	0	0	2003	3.8	0		
84709000	7.5	0	0	2003	3.8	0		
84711000	3	0	0	2002	0			
84714110	5.4	0	0	2002	0			

ที่มา : จากตารางข้อผูกพันสินค้าและบริการของจีนกับ WTO

ตารางที่ 5.5 อัตราภาษีนำเข้าอัตราสุดท้ายของจีน (Final bound rate)

ภาคการผลิต	อัตราภาษีนำเข้า
1. ข้าวเปลือก	1.00
2. เมล็ดข้าวสาลี	0.00
3. เมล็ดธัญพืชอื่นๆ	2.56
4. ผัก ผลไม้ และเมล็ดถั่ว	4.58
5. เมล็ดพืชน้ำมัน	17.36
6. น้ำตาลทรายและน้ำตาลอ้อย	10.00
7. พืชเส้นใย	1.92
8. พืชอื่นๆ	12.59
9. ฟาร์มปศุสัตว์	2.31
10. ผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆ	17.50
11. น้ำมันดิบ	0.00
12. ขนสัตว์และไหม	7.62
13. ผลผลิตจากป่า	1.77
14. ประมง	6.45
15. ถ่านหิน	3.05
16. น้ำมัน	2.42
17. ก๊าซ	0.00
18. แร่ธาตุอื่นๆ	0.56
19. ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์	8.85
20. ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ	9.96
21. น้ำมันและไขมันจากพืช	9.25
22. ผลิตภัณฑ์นม	9.80
23. ข้าวแปรรูป	1.01
24. น้ำตาล	12.69
25. ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ	8.93
26. เครื่องดื่มและยาสูบ	12.20
27. สิ่งทอ	8.79
28. เครื่องแต่งกาย	15.07
29. ผลิตภัณฑ์จากหนัง	8.27
30. ผลิตภัณฑ์จากไม้	4.41

ตารางที่ 5.5 (ต่อ) อัตราภาษีสุดท้ายของเงินในปีสิ้นสุดของการลดภาษี (Final bound rate)

ภาคการผลิต	อัตราภาษีนำเข้า
31. กระดาษและสิ่งพิมพ์	3.83
32. ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและถ่านหิน	6.65
33. เคมีภัณฑ์ ยาง และพลาสติก	6.56
34. ผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่นๆ	11.94
35. เหล็กกล้า	5.50
36. โลหะอื่นๆ	4.26
37. ผลิตภัณฑ์โลหะ	8.82
38. ยานยนต์และชิ้นส่วน	14.18
39. อุปกรณ์คมนาคมอื่นๆ	2.73
40. อุปกรณ์ไฟฟ้า	5.35
41. เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ	5.07
42. อุตสาหกรรมอื่นๆ	10.07
43. ไฟฟ้า	0.00
44. ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	6.70
45. น้ำ	0.00
46. ก่อสร้าง	0.00
47. การค้า ขนส่ง	0.00
48. บริการด้านการเงินธุรกิจ	0.00
49. ราชการป้องกันประเทศ การศึกษา สาธารณสุข	0.00
50. ที่อยู่อาศัย	0.00
เฉลี่ย	6.00

ที่มา : จากการคำนวณ

5.3 การวิเคราะห์ผลกระทบต่อไทยในระยะสั้น เมื่อจีนใช้อัตราภาชีนำเข้าอัตราแรกในวัน ที่เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก

5.3.1 ผลกระทบระดับมหภาค

ตารางที่ 5.6 แสดงผลกระทบระดับมหภาค เมื่อจีนใช้อัตราภาชีนำเข้าอัตราแรกในวัน
ที่เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก โดยผลกระทบที่เกิดขึ้นมีลักษณะดังนี้

(1) ผลกระทบต่อระดับราคา

เมื่อจีนปรับลดอัตราภาชีนำเข้า จะเป็นการเปิดโอกาสให้ไทยสามารถขยายการ
ส่งออกไปยังจีนได้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคการผลิตข้าวแปรรูปและน้ำตาล ซึ่งจีนจะนำ
เข้าจากไทยเป็นส่วนใหญ่ และสืบเนื่องจากอัตราภาชีก่อนและหลังการเปลี่ยนแปลง มีอัตราที่ต่าง
กันมาก ทำให้ไทยส่งออกข้าวแปรรูปและน้ำตาลไปได้มากขึ้น ส่งผลให้อุปสงค์ต่อที่ดินเพิ่มขึ้น จาก
ข้อสมมติของแบบจำลอง GTAP ที่ตั้งไว้ว่า ที่ดินของทุกประเทศไม่มีการเปลี่ยนแปลงในระดับมห
ภาค แต่สามารถโยกย้ายระหว่างภาคการผลิตได้ในระดับจุลภาค ดังนั้นเมื่ออุปทานในส่วนนี้ไม่
สามารถขยายตัวได้ ค่าเช่าที่ดิน จึงถูกดันให้สูงขึ้นมากถึงร้อยละ 5.2

ในขณะเดียวกันภาคการผลิตที่ใช้แรงงานเข้มข้นของไทย โดยเฉพาะสิ่งทอ เครื่อง
แต่งกาย และผลิตภัณฑ์จากหนัง จะมีมูลค่าการส่งออกลดลง เนื่องจากจีนกลายเป็นคู่แข่งที่สำคัญ
ในเวทีการค้าโลก เพราะมีต้นทุนแรงงานที่ต่ำกว่า และสินค้าชั้นกลางที่นำเข้าก็มีราคาลดลง จึง
สามารถผลิตสินค้าขายได้ในราคาที่ต่ำกว่าไทย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมดังกล่าว ทำให้
ปริมาณผลผลิตในประเทศลดลง อุปสงค์ต่อการจ้างงานจึงลดลงตามไปด้วย สังเกตได้จากค่าแรงที่
ลดลงร้อยละ 0.19 ส่วนค่าเช่าสินค้านทุนของไทยจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.06 ด้วยเหตุที่ปริมาณสินค้าน
ทุนไหลไปยังประเทศจีนมากขึ้น จากการที่จีนมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนสูงขึ้น ทำให้ปริมาณ
สินค้านทุนของไทยลดลง ค่าเช่าสินค้านทุนจึงเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาดัชนีราคาปัจจัยการผลิตขั้นต้น ก็พบว่าเพิ่มขึ้นร้อยละ
0.28 ซึ่งจะทำให้ต้นทุนในการผลิตเพิ่มขึ้น และเนื่องจากข้อสมมติของแบบจำลอง ที่กำหนดให้ผู้
ขายตั้งราคาตามต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไป (Zero pure profit assumption) ส่งผลให้ราคาสินค้า
ภายในประเทศเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะดูจากดัชนีราคาผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น หรือ
ดัชนีราคาผู้บริโภค โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.21 และ 0.16 ตามลำดับ ซึ่งจะทำให้ดัชนีราคา
ส่งออกของไทยปรับตัวเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 0.25 ในทิศทางเดียวกัน

ส่วนดัชนีราคานำเข้าจะลดลงร้อยละ 0.03 เนื่องจากปริมาณการผลิตในตลาดโลกเพิ่มขึ้น ทำให้ราคาสินค้าในตลาดโลกลดลง ซึ่งสอดคล้องกับดัชนีราคานำเข้าของประเทศอื่นๆ ที่ลดลงเช่นกัน

จากดัชนีราคาส่งออกและดัชนีราคานำเข้าที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้อัตราการค้ำของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.28 (0.25 - (-0.03))

(2) ผลกระทบต่อ GDP สวัสดิการสังคม และการใช้จ่ายภายในประเทศ

การปรับลดอัตราภาษีนำเข้าของจีน ส่งผลให้เศรษฐกิจภายในประเทศไทยหดตัว โดยสังเกตได้จากการที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น (GDP) ที่ลดลงร้อยละ 0.6 และเมื่อจีนเปิดเสรีทางการค้า จะทำให้เกิดการย้ายฐานการผลิตไปที่จีนมากขึ้น ทั้งนี้เมื่อพิจารณาต้นทุนการลงทุนของจีนจากตารางที่ 5.7 จะพบว่าลดลงร้อยละ 1.67 ส่งผลให้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้การลงทุนและปริมาณสินค้าทุนในจีนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 2.79 ในขณะที่ต้นทุนการลงทุนของไทยพบว่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.07 ซึ่งจะทำให้อัตราผลตอบแทนลดลง และมีผลให้การลงทุนในประเทศลดลงร้อยละ 0.64 ส่วนการออมที่แท้จริงลดลงร้อยละ 0.39 ซึ่งสอดคล้องกับรายได้ครัวเรือนที่ลดลงร้อยละ 0.36 ทำให้การบริโภคภาคเอกชนลดลงร้อยละ 0.51 ส่วนการบริโภคของรัฐก็ลดลงร้อยละ 0.32 สำหรับสวัสดิการสังคมของไทยโดยรวมจะลดลงถึง 795.52 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

(3) ผลกระทบต่อองค์ประกอบด้านต่างๆ ของสวัสดิการ

จากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางด้านสวัสดิการของไทย ดังในตารางที่ 5.8 พบว่าองค์ประกอบของสวัสดิการด้านการเปลี่ยนแปลงของอัตราการค้ำ ทำให้สวัสดิการมีมูลค่าเพิ่มขึ้น 203.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สืบเนื่องจากอัตราการค้ำของไทยสูงขึ้นร้อยละ 0.28 รายได้จากการส่งออกจึงเพิ่มขึ้น ในขณะที่องค์ประกอบของสวัสดิการด้านอื่นๆ ทำให้สวัสดิการของไทยมีมูลค่าลดลงทั้งสิ้น โดยที่องค์ประกอบด้านการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรในประเทศทำให้สวัสดิการลดลงมากที่สุดถึง 649.23 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จากการลดลงของสินค้าทุน เพราะทุนไหลไปจีนมากขึ้น จึงทำให้มูลค่าผลผลิตลดลง (ส่วนที่ดินและแรงงานมีจำนวนคงที่ตามข้อสมมติของแบบจำลอง) รองลงมาเป็นองค์ประกอบทางด้านประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากร ซึ่งทำให้สวัสดิการลดลง 340.79 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เนื่องจากเศรษฐกิจภายในประเทศหดตัว ปริมาณผลผลิตและปริมาณการใช้ทรัพยากรของประเทศจึงลดลง ส่งผลให้รายรับภาษีซึ่งเก็บจากแหล่งต่างๆ มีมูลค่าลดลง ส่วนองค์ประกอบทางด้านอรรถประโยชน์ของรายได้ จะทำให้สวัสดิการลดลง 0.3 ล้านดอลลาร์

เหรียญสหรัฐ เนื่องจากรายได้ของหน่วยครัวเรือนลดลง ทำให้การใช้การใช้จ่ายลดลง ส่งผลให้อรรถประโยชน์ของหน่วยครัวเรือนลดลงตามไปด้วย และองค์ประกอบทางการเปลี่ยนแปลงในราคาสินค้าทุน จะทำให้สวัสดิการลดลง 8.8 ล้านเหรียญสหรัฐ เนื่องจากราคาสินค้าทุนในประเทศสูงขึ้น อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนจึงลดลง ทำให้ทุนไหลออกนอกประเทศ ส่งผลให้ปริมาณสินค้าทุนในประเทศลดลง และจากการศึกษาพบว่าการลงทุนลดลงมากกว่าการออม จึงทำให้สวัสดิการมีมูลค่าลดลง สำหรับองค์ประกอบด้านเทคโนโลยี ไม่ทำให้สวัสดิการมีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากตัวแปรที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีจะมีค่าคงที่ ตามข้อสมมติของแบบจำลอง

(4) ผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ

ในระยะสั้น มูลค่าการส่งออกของไทยจะเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.12 ส่วนมูลค่าการนำเข้าจะลดลงร้อยละ 0.49 เนื่องจากการหดตัวของเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยเฉพาะการลดปริมาณผลิตของอุตสาหกรรมที่มีการนำเข้าเป็นจำนวนมาก เช่น เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ อุปกรณ์ไฟฟ้า อุปกรณ์คมนาคมอื่นๆ ยานยนต์และชิ้นส่วน เหล็กกล้า และน้ำมัน รวมถึงรายได้ครัวเรือนที่ลดลง ส่งผลให้การนำเข้าของไทยลดลง ทำให้ดุลการค้าของไทยเพิ่มขึ้นถึง 185.25 ล้านเหรียญสหรัฐ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณามูลค่าการค้าระหว่างประเทศ ดังในตารางที่ 5.9 จะพบว่า ประเทศไทยมีการขยายมูลค่าการส่งออกไปจีนเพียงประเทศเดียวเท่านั้น โดยมีมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 45.17 ซึ่งเป็นผลมาจากการลดอัตราภาษีนำเข้าของจีนนั่นเอง ส่วนการส่งออกไปยังประเทศต่างๆ กลับมีมูลค่าลดลง เนื่องมาจากสินค้าราคาถูกของจีนได้เข้าไปแย่งตลาดส่งออกสำคัญของไทย เช่น ในประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป โดยที่ประเทศไทยมีมูลค่าส่งออกลดลงร้อยละ 0.88, 1.24 และ 1.11 ตามลำดับ

ในขณะที่ประเทศจีนมีการขยายมูลค่าการค้ากับทุกประเทศ โดยสหภาพยุโรปเป็นกลุ่มประเทศที่จีนมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นมากที่สุด (ร้อยละ 6.41) รวมถึงประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งเป็นตลาดส่งออกหลักของจีน ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น โดยที่จีนมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.26 และ 5.94 ตามลำดับ ทั้งนี้ในกลุ่มอาเซียน ประเทศที่จีนขยายการส่งออกได้มากที่สุดคือ สิงคโปร์ (ร้อยละ 6.4) รองลงมาคือ ไทย (ร้อยละ 5.74) มาเลเซีย (ร้อยละ 5.71) ฟิลิปปินส์ (ร้อยละ 4.74) และอินโดนีเซีย (ร้อยละ 4.26) ตามลำดับ

ตารางที่ 5.6 ผลกระทบระดับมหภาคของไทยในระยะสั้น

ตัวแปรมหภาค	ผลกระทบต่อไทย (%)
ค่าเช่าที่ดิน	5.20
ค่าเช่าสินค้าทุน	0.06
ค่าแรง	-0.19
ดัชนีราคาปัจจัยการผลิตขั้นต้น	0.28
ต้นทุนของการลงทุน	0.07
ดัชนีราคาผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	0.21
ดัชนีราคาผู้บริโภค	0.16
ดัชนีราคาส่งออก	0.25
ดัชนีราคานำเข้า	-0.03
อัตราการค่า	0.28
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	-0.60
การลงทุน	-0.64
การออม	-0.39
การบริโภคของเอกชน	-0.51
การบริโภคของรัฐบาล	-0.32
รายได้ครัวเรือน	-0.36
สวัสดิการสังคม	-795.52
มูลค่าการส่งออก	0.12
มูลค่าการนำเข้า	-0.49
ดุลการค้า (ล้านเหรียญสหรัฐ)	185.25

ที่มา : จากการประมวลผลด้วยแบบจำลอง GTAP version 4

หมายเหตุ : ผลกระทบในระยะสั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงที่วัดจากปี ค.ศ.1999 (ก่อนจีนลดภาษีนำเข้า)

ตารางที่ 5.7 ผลกระทบระดับมหภาคของเงินในระยะสั้น

ตัวแปรมหภาค	ผลกระทบต่อเงิน (%)
ค่าเช่าที่ดิน	2.69
ค่าเช่าสินค้านำเข้า	-1.62
ค่าแรง	1.06
ดัชนีราคาปัจจัยการผลิตขั้นต้น	-0.10
ต้นทุนของการลงทุน	-1.67
ดัชนีราคาผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	-1.81
ดัชนีราคาผู้บริโภค	-1.32
ดัชนีราคาส่งออก	-1.44
ดัชนีราคานำเข้า	-0.02
อัตราการค่า	-1.42
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	1.95
การลงทุน	2.79
การออม	1.68
การบริโภคของเอกชน	1.34
การบริโภคของรัฐบาล	1.00
รายได้ครัวเรือน	0.01
สวัสดิการสังคม	8,269.84
มูลค่าการส่งออก	6.12
มูลค่าการนำเข้า	4.60
ดุลการค้า (ล้านเหรียญสหรัฐ)	-1,758.73

ที่มา : จากการประมวลผลด้วยแบบจำลอง GTAP version 4

ตารางที่ 5.8 ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางด้านสวัสดิการของไทยในระยะสั้น

องค์ประกอบของสวัสดิการ	มูลค่าการเปลี่ยนแปลง (ล้านเหรียญสหรัฐ)
อัตราการค่า (TOT)	203.60
ทรัพยากรในประเทศ (ENDW)	-649.23
ประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากร (ALLOC)	-340.79
อรรถประโยชน์ของรายได้ (UINC)	-0.30
ราคาสินค้าทุน (CGDS)	-8.80
การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี (TECH)	0.00
รวม	-795.52

ที่มา : จากการประมวลผลด้วยแบบจำลอง GTAP version 4

ตารางที่ 5.9 อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศในระยะสั้น

ประเทศผู้ส่งออก	ไทย (%)	จีน (%)
ประเทศผู้นำเข้า		
ไทย	-	5.74
มาเลเซีย	-1.31	5.71
อินโดนีเซีย	-3.96	4.26
ฟิลิปปินส์	-1.75	4.74
สิงคโปร์	-0.64	6.4
เกาหลี	-1	5.14
ออสเตรเลีย	-1.29	5.57
ญี่ปุ่น	-0.88	5.94
จีน	45.17	-
สหรัฐอเมริกา	-1.24	6.26
สหภาพยุโรป	-1.11	6.41
ประเทศอื่นๆ	-2.01	6.19

ที่มา : จากการประมวลผลด้วยแบบจำลอง GTAP version 4

5.3.2 ผลกระทบระดับภาคการผลิต

ในการวิเคราะห์ผลกระทบต่อภาคการผลิตของไทย เมื่อจีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก จะพิจารณาแบ่งออกเป็นกลุ่มภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านบวกต่อปริมาณผลผลิต และกลุ่มภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านลบต่อปริมาณผลผลิต โดยจะอธิบายผลการวิจัยตามประเภทของผลกระทบหลักๆ ที่ภาคการผลิตนั้นได้รับจากการลดอัตราภาษีนำเข้าของจีน

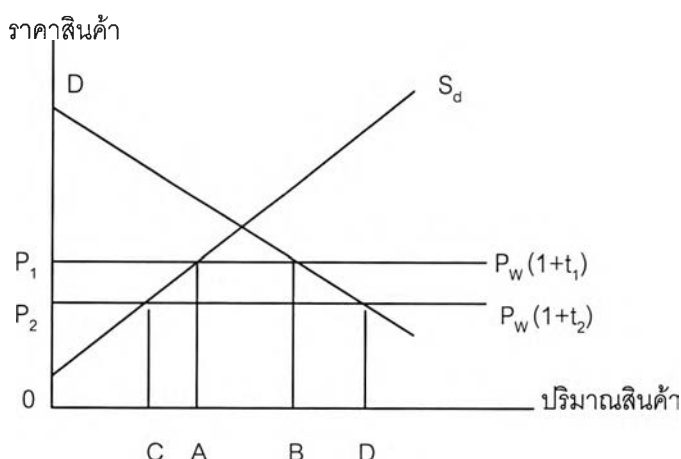
(1) กลุ่มภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านบวก

ผลกระทบจากการทดแทนด้วยสินค้านำเข้า (Substitution Effect)

เมื่อจีนปรับลดอัตราภาษีนำเข้า ผลกระทบแรกที่เกิดขึ้นกับจีนคือ การถูกทดแทนด้วยสินค้านำเข้า เนื่องจากการปรับลดภาษี จะทำให้ราคาสินค้านำเข้าลดลง รวมทั้งสินค้าภายในประเทศบางชนิดที่ใช้สินค้านำเข้าเป็นวัตถุดิบ ก็จะมีราคาลดลงด้วย หากสินค้านำเข้านั้นมีราคาลดลงมากกว่าสินค้าภายในประเทศ หรือสินค้าภายในประเทศมีราคาแพงขึ้น ในขณะที่สินค้านำเข้ามีราคาลดลง ก็จะทำให้คนจีนหันไปบริโภคสินค้านำเข้าเพิ่มขึ้น ส่งผลให้จีนมีมูลค่าการนำเข้าสูงขึ้น และปริมาณการผลิตในประเทศลดลง ขณะเดียวกัน ไทยก็จะมีโอกาสขยายการส่งออกไปยังจีนได้มากขึ้น โดยเฉพาะสินค้าในกลุ่มเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป ได้แก่ ข้าว น้ำตาล ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ และอาหารแปรรูป เป็นต้น ทำให้เกิดการขยายขนาดการผลิต ดังนั้นผลกระทบดังกล่าวจึงเป็นไปในทางบวกสำหรับประเทศไทย

จากคำอธิบายข้างต้น สามารถพิจารณาได้จากรูปที่ 5.1 กำหนดให้สินค้านำเข้ามีราคา P_w และต้องเสียภาษีศุลกากรในอัตรา t_1 ดังนั้นราคาสินค้านำเข้าที่ต้องขายในประเทศจะมีราคาเท่ากับ $P_w(1 + t_1)$ เส้น D และ S_d เป็นเส้นอุปสงค์และอุปทานภายในประเทศ

รูปที่ 5.1 ผลกระทบจากการลดอัตราภาษีนำเข้า

ณ ราคา P_1 การบริโภคเท่ากับ OB การผลิตภายในประเทศเท่ากับ OA และการนำเข้าเท่ากับ AB เมื่อรัฐลดอัตราภาษีนำเข้าลงเหลือ t_2 จะทำให้ราคาสินค้าลดต่ำลงเหลือ $P_w(1+t_2)$ การบริโภคเพิ่มขึ้นเป็น OD การผลิตภายในประเทศลดลงเหลือ OC และจะนำเข้ามากขึ้นเป็น CD

ภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านบวกจากการทดแทนด้วยสินค้านำเข้ามีดังนี้
(ตารางผลการศึกษาโดยละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก.)

- **ข้าวแปรรูป** การลดภาษีนำเข้าของจีน ส่งผลให้ราคาข้าวในประเทศลดลงร้อยละ 1.09 แต่ราคานำเข้าลดลงมากกว่า คือลดลงถึงร้อยละ 51.43 จึงทำให้มูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นมากที่สุดถึงร้อยละ 98.79 โดยมีสัดส่วนการนำเข้าจากไทยมากถึงร้อยละ 76.34 (ก่อนการเปลี่ยนแปลง จีนมีสัดส่วนการนำเข้าจากไทยร้อยละ 78.29) ไทยจึงเป็นประเทศผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดไปยังประเทศจีน และเมื่อพิจารณามูลค่าส่งออกข้าวแปรรูปจากไทยไปจีน พบว่าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 310.48 ซึ่งเป็นผลมาจากอัตราภาษีในโควตาที่ต่ำลง ตลอดจนความต้องการบริโภคที่มากขึ้นจากการที่คนจีนมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.01 (หลังการเปลี่ยนแปลง ไทยมีสัดส่วนการส่งออกข้าวไปจีนมากถึงร้อยละ 25.61 จากเดิมร้อยละ 7.28) นอกจากนี้มูลค่าส่งออกข้าวแปรรูปของไทยโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.66 เช่นเดียวกับปริมาณการส่งออกก็เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.58 จึงทำให้ภาคการผลิตนี้มีการขยายตัวสูงสุด โดยมีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 7.88 และจากอุปสงค์การส่งออกที่สูงขึ้น รวมถึงค่าเช่าที่ดินที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ราคาภายในประเทศของข้าวแปรรูปสูงขึ้นร้อยละ 3.63 และดุลการค้าของไทยในภาคการผลิตนี้เพิ่มขึ้นถึง 608.06 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

การที่ข้าวแปรรูปได้รับประโยชน์อย่างสูงสุดนั้น เนื่องมาจาก ก่อนที่จีนจะเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก มีการตั้งกำแพงภาษีสำหรับข้าวแปรรูปที่นำเข้าจากไทยสูงถึงร้อยละ 112.79 แต่ภายหลังจากที่จีนเข้าเป็นสมาชิก ได้จัดเก็บภาษีในโควตาสำหรับข้าวแปรรูปโดยเฉลี่ยเพียงร้อยละ 1.01 จึงทำให้ภาคการผลิตนี้ได้รับผลกระทบด้านบวกอย่างมาก

- **น้ำตาล** การลดภาษีนำเข้าของจีน ส่งผลให้ราคานำเข้าน้ำตาลลดลงร้อยละ 10.64 ในขณะที่ราคาในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 สืบเนื่องมาจากปริมาณการผลิตในประเทศลดลงร้อยละ 5.34 ในขณะที่ปริมาณความต้องการสินค้าเพิ่มสูงขึ้น จึงก่อให้เกิดอุปสงค์ส่วนเกิน ผลักดันให้ราคาในประเทศสูงขึ้น ทำให้ต้องนำเข้าน้ำตาลมากขึ้นร้อยละ 8.46 โดยมีสัดส่วนการนำเข้าจากไทยคิดเป็นร้อยละ 43.51 ซึ่งถือเป็นสัดส่วนการนำเข้าสูงสุดเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ (ก่อนการเปลี่ยนแปลง จีนมีสัดส่วนการนำเข้าจากไทยร้อยละ 43.61) และเมื่อพิจารณามูลค่าส่งออกน้ำตาลจากไทยไปจีน พบว่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.6 ซึ่งเป็นผลมาจากอัตราภาษีในโควตาที่ต่ำลงเช่น

เดียวกับข้าวแปรรูป (หลังการเปลี่ยนแปลง ไทยมีสัดส่วนการส่งออกน้ำตาลไปจีนมากที่สุดถึงร้อยละ 33.64 จากเดิมร้อยละ 29.21) นอกจากนี้มูลค่าการส่งออกน้ำตาลของไทยโดยรวมยังเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.58 และปริมาณการส่งออกก็เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.07 ทำให้ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.62 ราคาภายในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.49 และดุลการค้าในภาคการผลิตนี้เพิ่มขึ้น 66.43 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ตารางที่ 5.10 ภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านบวกจากการทดแทนด้วยสินค้านำเข้าในระยะสั้น

ภาคการผลิต	ราคานำเข้า ^{CN} (%)	มูลค่านำเข้า ^{CN} (%)	มูลค่าส่งออก ^{TH to CN} (%)	มูลค่าส่งออก TH (%)	ผลผลิต TH (%)	ผลผลิต ^{CN} (%)
ข้าวแปรรูป	-51.43	98.79	310.48	16.66	7.88	-3.12
น้ำตาล	-10.64	8.46	21.60	5.58	2.62	-5.34

ที่มา : จากการประมวลผลด้วยแบบจำลอง GTAP version 4

ผลกระทบจากการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิต (Activity Effect)

นอกจากข้าวแปรรูปและน้ำตาลที่ได้รับผลประโยชน์ จากผลของการทดแทนด้วยสินค้านำเข้าแล้ว ยังมีภาคการผลิตอื่นที่ได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิต กล่าวคือ สินค้าใดที่ถูกใช้งานอย่างแพร่หลายในฐานะปัจจัยการผลิตของภาคเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวสูง อุปสงค์ของสินค้านั้นก็จะสูงตามไปด้วย ก่อให้เกิดการขยายตัวในภาคเศรษฐกิจที่ผลิตสินค้านั้นเป็นลำดับต่อมา (ขวัญใจ อรุณสมิทธิ และคณะ, 2545) ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ **ข้าวเปลือก** โดยมูลค่าการส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 10.56 ในขณะที่มูลค่านำเข้าคงที่ จึงทำให้ดุลการค้ามีมูลค่าลดลง 7.13 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่เนื่องจากข้าวแปรรูปเป็นภาคการผลิตที่มีการขยายตัวสูงสุด จึงส่งผลให้อุปสงค์ต่อข้าวเปลือกในฐานะที่เป็นวัตถุดิบมีจำนวนเพิ่มขึ้นด้วย ทำให้ปริมาณการผลิตข้าวเปลือกในไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.26

(2) กลุ่มภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านลบ

ผลกระทบจากการลดต้นทุนการผลิตในจีน (Cost Effect)

การปรับลดอัตราภาษีนำเข้า ทำให้สินค้านำเข้าของจีนมีราคาถูกลง ภาคการผลิตใดที่ใช้สินค้านำเข้าเป็นปัจจัยในการผลิต ก็จะได้รับประโยชน์จากการมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำลง จึงสามารถตั้งราคาสินค้าให้ถูกลงได้ ทำให้จีนมีความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศมากขึ้น มูลค่าส่งออกรวมของจีนจึงสูงขึ้น นำไปสู่การขยายตัวของภาคการผลิตในประเทศ ขณะเดียวกันไทยซึ่งเป็นประเทศที่มีทรัพยากรและสินค้าส่งออกสำคัญคล้ายคลึงกับจีน ก็จะได้รับผลกระทบทาง

ด้านลบ เนื่องจากไทยมีค่าเช่าที่ดินและค่าเช่าสินค้าทุนเพิ่มขึ้น รวมถึงดัชนีราคาปัจจัยการผลิตขั้นต้นก็เพิ่มขึ้น ต้นทุนการผลิตจึงสูงขึ้น ส่งผลให้ระดับอุปทานในประเทศลดลง จากข้อสมมติของแบบจำลองที่กำหนดให้ผู้ขายตั้งราคาตามต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้ราคาสินค้าทั้งในประเทศและราคาส่งออกของไทยเพิ่มขึ้น นำไปสู่การลดลงของมูลค่าส่งออก โดยเฉพาะในตลาดสำคัญซึ่งจะเสียส่วนแบ่งตลาดให้กับประเทศจีน และทำให้เกิดการหดตัวของภาคการผลิตนั้นๆ ในท้ายที่สุด

ตัวอย่างภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบดังกล่าวมีดังนี้

- **สิ่งทอ** ราคาสิ่งทอของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.05 ในขณะที่ราคาสิ่งทอของจีนลดลงร้อยละ 1.4 ทำให้ปริมาณการส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 1.28 และมูลค่าส่งออกลดลงร้อยละ 1.23 โดยส่งออกไปยังสหภาพยุโรปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.88 (จากเดิมร้อยละ 17.78) ส่วนปริมาณการส่งออกของจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.2 และมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.73 โดยส่งออกไปยังญี่ปุ่นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.12 (จากเดิมร้อยละ 15.15) เมื่อพิจารณามูลค่าการส่งออกในตลาดสำคัญคือ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นตลาดส่งออกหลักของไทยและจีน จะพบว่า ไทยมีมูลค่าส่งออกลดลงทั้งในญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป คิดเป็นร้อยละ 1.16, 0.8 และ 0.72 ตามลำดับ ในขณะที่จีนมีมูลค่าการส่งออกในตลาดทั้งสามเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.52, 3.92 และ 3.96 ตามลำดับ นอกจากนี้ไทยยังได้นำเข้าสิ่งทอจากจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.11 ส่วนปริมาณและมูลค่านำเข้ารวมลดลงร้อยละ 0.4 และ 0.64 ตามลำดับ เนื่องจากอุปสงค์ในประเทศลดลงร้อยละ 1.4 และผู้บริโภคมีรายได้ที่ลดลง จากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้า ทำให้ดุลการค้าของไทยลดลง 14.11 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้ปริมาณการผลิตในประเทศลดลงร้อยละ 1.41

- **เครื่องแต่งกาย** ราคาเครื่องแต่งกายของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.02 ในขณะที่ราคาของจีนลดลงร้อยละ 1.65 ทำให้ปริมาณการส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 2.6 และมูลค่าส่งออกลดลงร้อยละ 2.58 โดยส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.41 (จากเดิมร้อยละ 25.15) ส่วนปริมาณส่งออกของจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.31 และมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.46 โดยส่งออกไปยังญี่ปุ่นมากที่สุดร้อยละ 37.59 (จากเดิมร้อยละ 38.11) สำหรับการส่งออกของไทยไปยังตลาดญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป มีจำนวนลดลงคิดเป็นร้อยละ 4.67, 1.63 และ 1.75 ตามลำดับ ในขณะที่จีนมีมูลค่าการส่งออกในตลาดทั้งสามเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.87, 11.34 และ 11.19 ตามลำดับ นอกจากนี้ไทยยังได้นำเข้าเครื่องแต่งกายราคาถูกรวมจากจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.24 และมีปริมาณนำเข้าและมูลค่านำเข้ารวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.31 และ 1.73 ตามลำดับ

เนื่องจากราคาของตลาดโลกลดลงมากถึงร้อยละ 0.39 ส่งผลให้ดุลการค้าของไทยลดลง 112.21 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และทำให้ปริมาณการผลิตในประเทศลดลงร้อยละ 1.45

- **ผลิตภัณฑ์จากหนัง** ราคาผลิตภัณฑ์จากหนังของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.09 ในขณะที่ราคาของจีนลดลงร้อยละ 1.22 ทำให้ปริมาณการส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 3.57 และมูลค่าส่งออกลดลงร้อยละ 3.49 โดยส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.07 (จากเดิมร้อยละ 23.39) ส่วนปริมาณการส่งออกของจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.33 และมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.03 โดยส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.68 (จากเดิมร้อยละ 41.15) สำหรับการส่งออกของไทยไปยังตลาดญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป มีจำนวนลดลงคิดเป็นร้อยละ 3.31, 4.79 และ 2.57 ตามลำดับ ในขณะที่จีนมีมูลค่าการส่งออกในตลาดทั้งสามเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.42, 4.82 และ 7.18 ตามลำดับ นอกจากนี้ไทยยังได้นำเข้าผลิตภัณฑ์จากหนังจากจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.15 ส่วนปริมาณและมูลค่านำเข้ารวมลดลงร้อยละ 0.1 และ 0.14 ตามลำดับ จากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้า ทำให้ดุลการค้าของไทยลดลง 104.79 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้ปริมาณการผลิตในประเทศลดลงร้อยละ 2.66

- **ผลิตภัณฑ์จากไม้** ราคาผลิตภัณฑ์จากไม้ของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.02 ในขณะที่ราคาของจีนลดลงร้อยละ 1.14 ทำให้ปริมาณส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 0.52 และมูลค่าส่งออกลดลงร้อยละ 0.5 โดยส่งออกไปยังญี่ปุ่นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.53 (จากเดิมร้อยละ 42.44) ส่วนปริมาณส่งออกของจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.89 และมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.68 โดยส่งออกไปยังญี่ปุ่นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.18 (จากเดิมร้อยละ 32.13) สำหรับการส่งออกของไทยไปยังตลาดญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป มีจำนวนลดลงคิดเป็นร้อยละ 0.29, 0.53 และ 0.53 ตามลำดับ ในขณะที่จีนมีมูลค่าการส่งออกในตลาดทั้งสามเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.84, 4.55 และ 4.57 ตามลำดับ นอกจากนี้ไทยยังได้นำเข้าผลิตภัณฑ์จากไม้จากจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.43 ส่วนปริมาณและมูลค่านำเข้ารวมลดลงร้อยละ 0.47 และ 0.49 ตามลำดับ จากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้า ทำให้ดุลการค้าของไทยลดลง 1.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้ปริมาณการผลิตในประเทศลดลงร้อยละ 0.61

- **แร่ธาตุอื่นๆ** ราคาแร่ธาตุอื่นๆของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.26 ในขณะที่ราคาของจีนลดลงร้อยละ 0.83 ทำให้ปริมาณส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 1.49 และมูลค่าส่งออกลดลงร้อยละ 1.23 โดยส่งออกไปยังสหภาพยุโรปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.20 (จากเดิมร้อยละ 27.22) ส่วนปริมาณส่งออกของจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.91 และมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.05 โดยส่งออกไปยังญี่ปุ่นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.26 (จากเดิมร้อยละ 25.29) สำหรับการส่งออกของไทยไป

ยังตลาดญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป มีจำนวนลดลงคิดเป็นร้อยละ 1.04, 1.33 และ 1.33 ตามลำดับ ในขณะที่จีนมีมูลค่าการส่งออกในตลาดทั้งสามเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.92, 2.97 และ 3.17 ตามลำดับ นอกจากนี้ไทยยังได้นำเข้าแร่ธาตุอื่นๆจากจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.82 ส่วนปริมาณและมูลค่านำเข้ารวมลดลงร้อยละ 0.45 และ 0.49 ตามลำดับ จากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้า ทำให้ดุลการค้าของไทยลดลง 9.08 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้ปริมาณการผลิตในประเทศลดลงร้อยละ 0.48

- **ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ** ราคาผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.48 ในขณะที่ราคาของจีนลดลงร้อยละ 0.15 ทำให้ปริมาณส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 1.9 และมูลค่าส่งออกลดลงร้อยละ 1.43 โดยส่งออกไปยังญี่ปุ่นมากที่สุดถึงร้อยละ 75.99 (จากเดิมร้อยละ 76.03) ส่วนปริมาณส่งออกของจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.61 และมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.46 โดยส่งออกไปยังญี่ปุ่นมากที่สุดถึงร้อยละ 46.53 (จากเดิมร้อยละ 46.48) สำหรับการส่งออกของไทยไปยังตลาดญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป มีจำนวนลดลงคิดเป็นร้อยละ 1.47, 1.09 และ 1.82 ตามลำดับ ในขณะที่จีนมีมูลค่าการส่งออกในตลาดทั้งสามเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.57, 0.67 และ 0.22 ตามลำดับ นอกจากนี้ไทยยังมีปริมาณและมูลค่านำเข้ารวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.45 และ 0.48 ตามลำดับ ส่งผลให้ดุลการค้าของไทยลดลง 14.94 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และทำให้ปริมาณการผลิตในประเทศลดลงร้อยละ 1.72

- **ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ** ราคาผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.38 ในขณะที่ราคาของจีนลดลงร้อยละ 2.17 ทำให้ปริมาณส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 0.68 และมูลค่าส่งออกลดลงร้อยละ 0.31 โดยส่งออกไปยังญี่ปุ่นมากที่สุดถึงร้อยละ 32.87 (จากเดิมร้อยละ 33.23) ส่วนปริมาณส่งออกของจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.34 และมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.97 โดยส่งออกไปยังญี่ปุ่นมากที่สุดถึงร้อยละ 50.72 (จากเดิมร้อยละ 50.70) สำหรับการส่งออกของไทยไปยังตลาดญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป มีจำนวนลดลงคิดเป็นร้อยละ 1.41, 1.34 และ 1.37 ตามลำดับ ในขณะที่จีนมีมูลค่าการส่งออกในตลาดทั้งสามเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.02, 7.06 และ 6.93 ตามลำดับ นอกจากนี้ไทยยังได้นำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารราคาถูกจากจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.37 และมีปริมาณและมูลค่านำเข้ารวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.19 และ 0.14 ตามลำดับ ส่งผลให้ดุลการค้าของไทยลดลง 19.81 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และทำให้ปริมาณการผลิตในประเทศลดลงร้อยละ 0.71

- **โลหะอื่นๆ** ราคาโลหะอื่นๆของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.05 ในขณะที่ราคาของจีนลดลงร้อยละ 1.25 ทำให้มูลค่าส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 0.61 โดยส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกา

มากที่สุดถึงร้อยละ 17.70 (จากเดิมร้อยละ 17.68) ส่วนมูลค่าส่งออกของจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.39 โดยส่งออกไปยังญี่ปุ่นมากที่สุดถึงร้อยละ 26.80 (จากเดิมร้อยละ 26.78) สำหรับการส่งออกของไทยไปยังญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ลดลงร้อยละ 0.35, 0.49 และ 0.56 ตามลำดับ ในขณะที่จีนมีมูลค่าการส่งออกในตลาดทั้งสามเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.49, 5.40 และ 5.35 ตามลำดับ นอกจากนี้ไทยยังได้นำเข้าโลหะอื่นๆจากจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.84 ส่วนมูลค่านำเข้ารวมลดลงร้อยละ 0.67 จากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้า ทำให้ดุลการค้าของไทยเพิ่มขึ้น 11.39 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้การที่อุปสงค์ต่อการส่งออกมีระดับลดลง รวมทั้งต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น มีผลให้ปริมาณการผลิตในประเทศลดลงร้อยละ 0.74

- **ผลิตภัณฑ์โลหะ** ราคาผลิตภัณฑ์โลหะของไทยคงที่ ส่วนราคาของจีนลดลงร้อยละ 1.29 ทำให้มูลค่าส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 0.41 โดยส่งออกไปยังญี่ปุ่นมากที่สุดถึงร้อยละ 27.31 (จากเดิมร้อยละ 27.24) ในขณะที่มูลค่าส่งออกของจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.35 โดยส่งออกไปยังสหภาพยุโรปมากที่สุดถึงร้อยละ 28.99 (จากเดิมร้อยละ 29.00) สำหรับการส่งออกของไทยไปยังญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ลดลงร้อยละ 0.14, 0.47 และ 0.52 ตามลำดับ ในขณะที่จีนมีมูลค่าการส่งออกในตลาดทั้งสามเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.67, 5.31 และ 5.29 ตามลำดับ นอกจากนี้ไทยยังได้นำเข้าผลิตภัณฑ์โลหะจากจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.12 ส่วนมูลค่านำเข้ารวมลดลงร้อยละ 0.63 จากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้า ทำให้ดุลการค้าของไทยเพิ่มขึ้น 8.76 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้การที่อุปสงค์ต่อการส่งออกมีระดับลดลง รวมทั้งต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น มีผลให้ปริมาณการผลิตในประเทศลดลงร้อยละ 0.59

- **ยานยนต์และชิ้นส่วน** ราคายานยนต์และชิ้นส่วนของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.03 ในขณะที่ราคาของจีนลดลงร้อยละ 3.87 ทำให้มูลค่าส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 2.34 โดยส่งออกไปยังสหภาพยุโรปมากที่สุดถึงร้อยละ 31.99 (จากเดิมร้อยละ 31.52) ส่วนมูลค่าส่งออกของจีนเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 43.48 โดยส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกามากที่สุดถึงร้อยละ 34.09 (จากเดิมร้อยละ 34.06) สำหรับการส่งออกของไทยไปยังญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.38 แต่ลดลงในสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป คิดเป็นร้อยละ 0.40 และ 0.89 ตามลำดับ ในขณะที่จีนมีมูลค่าการส่งออกในตลาดทั้งสามเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 44.73, 43.58 และ 42.73 ตามลำดับ นอกจากนี้ไทยยังได้นำเข้ายานยนต์และชิ้นส่วนจากจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 43.76 ส่วนมูลค่านำเข้ารวมลดลงร้อยละ 0.59 จากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้า ทำให้ดุลการค้าของไทยเพิ่มขึ้น 40.42 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้การที่อุปสงค์ต่อการส่งออกมีระดับลดลง รวมทั้งต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น มีผลให้ปริมาณการผลิตในประเทศลดลงร้อยละ 0.61

- **อุปกรณ์โทรคมนาคมอื่นๆ** ราคาอุปกรณ์โทรคมนาคมของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.02 ส่วนราคาของจีนลดลงร้อยละ 1.62 ทำให้มูลค่าส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 0.56 โดยส่งออกไปยังสิงคโปร์มากที่สุดถึงร้อยละ 8.99 (จากเดิมร้อยละ 8.99) ในขณะที่มูลค่าส่งออกของจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.19 โดยส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกามากที่สุดถึงร้อยละ 26.36 (จากเดิมร้อยละ 26.41) สำหรับการส่งออกของไทยไปยังญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ลดลงร้อยละ 0.08, 0.85 และ 0.48 ตามลำดับ ในขณะที่จีนมีมูลค่าการส่งออกในตลาดทั้งสามเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.80, 14.97 และ 15.27 ตามลำดับ นอกจากนี้ไทยยังได้นำเข้าอุปกรณ์โทรคมนาคมจากจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.83 ส่วนมูลค่านำเข้ารวมลดลงร้อยละ 0.56 จากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้า ทำให้ดุลการค้าของไทยเพิ่มขึ้น 10.67 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้การที่อุปสงค์ต่อการส่งออกมีระดับลดลง รวมทั้งต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น มีผลให้ปริมาณการผลิตในประเทศลดลงร้อยละ 0.93

- **อุปกรณ์ไฟฟ้า** ราคาอุปกรณ์ไฟฟ้าของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.02 ส่วนราคาของจีนลดลงร้อยละ 2.29 ทำให้มูลค่าส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 0.58 โดยส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกามากที่สุดถึงร้อยละ 30.78 (จากเดิมร้อยละ 30.81) ในขณะที่มูลค่าส่งออกของจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.05 โดยส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกามากที่สุดถึงร้อยละ 29.85 ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนคงที่สำหรับมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ลดลงร้อยละ 0.44, 0.69 และ 0.79 ตามลำดับ ในขณะที่จีนมีมูลค่าการส่งออกในตลาดทั้งสามเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.36, 10.04 และ 9.91 ตามลำดับ นอกจากนี้ไทยยังได้นำเข้าอุปกรณ์ไฟฟ้าจากจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.56 ส่วนมูลค่านำเข้ารวมลดลงร้อยละ 0.61 จากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้า ทำให้ดุลการค้าของไทยลดลง 10.47 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้การที่อุปสงค์ต่อการส่งออกมีระดับลดลง รวมทั้งต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น มีผลให้ปริมาณการผลิตในประเทศลดลงร้อยละ 0.93

- **เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ** ราคาเครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.02 ส่วนราคาของจีนลดลงร้อยละ 1.52 ทำให้มูลค่าส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 0.46 โดยส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกามากที่สุดถึงร้อยละ 21.57 (จากเดิมร้อยละ 21.56) ในขณะที่มูลค่าส่งออกของจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.62 โดยส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกามากที่สุดถึงร้อยละ 24.99 ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนคงที่ สำหรับการส่งออกของไทยไปยังญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ลดลงร้อยละ 0.30, 0.41 และ 0.52 ตามลำดับ ในขณะที่จีนมีมูลค่าการส่งออกในตลาดทั้งสามเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.73, 6.62 และ 6.52 ตามลำดับ นอกจากนี้ไทยยังได้นำเข้าเครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆจากจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.40 ส่วนมูลค่านำเข้ารวมลดลงร้อยละ 0.60 จากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการ

ส่งออกและมูลค่าการนำเข้า ทำให้ดุลการค้าของไทยเพิ่มขึ้น 104.83 ล้านเหรียญสหรัฐ นอกจากนี้ การที่อุปสงค์ต่อการส่งออกมีระดับลดลง รวมทั้งต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น มีผลให้ปริมาณการผลิตในประเทศลดลงร้อยละ 0.53

- **อุตสาหกรรมอื่นๆ** เช่น นาฬิกา เครื่องประดับ เครื่องสำอาง ยารักษาโรค เป็นต้น ราคาของไทยจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.07 ส่วนราคาของจีนลดลงร้อยละ 1.36 ทำให้มูลค่าส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 1.44 โดยส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกามากที่สุดถึงร้อยละ 35.47 (จากเดิมร้อยละ 35.56) ในขณะที่มูลค่าส่งออกของจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.94 โดยส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกา มากที่สุดถึงร้อยละ 34.85 (จากเดิมร้อยละ 34.96) สำหรับการส่งออกของไทยไปยังญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ลดลงร้อยละ 1.14, 1.70 และ 1.30 ตามลำดับ ในขณะที่จีนมีมูลค่าการส่งออกในตลาดทั้งสามเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.21, 4.60 และ 5.03 ตามลำดับ นอกจากนี้ไทยยังได้นำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมอื่นๆจากจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.14 ส่วนมูลค่านำเข้ารวมลดลงร้อยละ 0.61 จากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้า ทำให้ดุลการค้าของไทยลดลง 36.57 ล้านเหรียญสหรัฐ นอกจากนี้การที่อุปสงค์ต่อการส่งออกมีระดับลดลง รวมทั้งต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น มีผลให้ปริมาณการผลิตในประเทศลดลงร้อยละ 1.25

ตารางที่ 5.11 ภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านลบจากการลดต้นทุนการผลิตในจีนในระยะสั้น

ภาคการผลิต	ราคา (%)		มูลค่าส่งออก (%)		มูลค่านำเข้า (%)		ผลผลิต (%)	
	ไทย	จีน	ไทย	จีน	ไทย	จีน	ไทย	จีน
สิ่งทอ	0.05	-1.40	-1.23	3.73	-0.64	4.08	-1.41	2.11
เครื่องแต่งกาย	0.02	-1.65	-2.58	9.46	1.73	14.32	-1.45	8.18
ผลิตภัณฑ์จากหนัง	0.09	-1.22	-3.49	6.03	-0.14	4.74	-2.66	6.46
ผลิตภัณฑ์จากไม้	0.02	-1.14	-0.50	4.68	-0.49	0.41	-0.61	3.68
แร่ธาตุอื่นๆ	0.26	-0.83	-1.23	3.05	-0.49	0.05	-1.15	2.27
ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ	0.38	-2.17	-0.31	6.97	0.14	1.54	-0.71	2.68
โลหะอื่นๆ	0.05	-1.25	-0.61	5.39	-0.67	2.28	-0.74	1.69
ผลิตภัณฑ์โลหะ	0.00	-1.29	-0.41	5.35	-0.63	3.00	-0.59	2.41
ยานยนต์และชิ้นส่วน	0.03	-3.87	-2.34	43.48	-0.59	38.60	-0.61	26.73
อุปกรณ์คมนาคมอื่นๆ	0.02	-1.62	-0.56	15.19	-0.56	1.81	-0.93	6.38
อุปกรณ์ไฟฟ้า	0.02	-2.29	-0.58	10.05	-0.61	3.35	-0.66	6.87
เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ	0.02	-1.52	-0.46	6.62	-0.60	2.57	-0.53	1.81
อุตสาหกรรมอื่นๆ	0.07	-1.36	-1.44	4.94	-0.61	5.00	-1.25	2.98

ที่มา : จากการประมวลผลด้วยแบบจำลอง GTAP version 4

ผลกระทบจากการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิต (Activity Effect)

สินค้าที่ใช้เป็นวัตถุดิบในภาคการผลิตที่มีการหดตัว อุปสงค์ต่อสินค้าชนิดนั้นก็จะลดลงตามไปด้วย ก่อให้เกิดผลกระทบต่อปริมาณการผลิตเป็นผลสืบเนื่องตามมา ส่วนสินค้าที่มีความต้องการบริโภคในตลาดโลกเพิ่มขึ้น เพราะเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าอื่นๆ จำนวนมาก จะทำให้มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น และดึงราคาให้สูงขึ้นด้วย

ตัวอย่างภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านลบจากการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิต มีดังนี้

- **ขนสัตว์และไหม** เป็นวัตถุดิบสำคัญให้กับอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องแต่งกาย เมื่ออุตสาหกรรมกลุ่มนี้ได้รับผลกระทบหนัก ปริมาณความต้องการวัตถุดิบจึงลดลง ทำให้ปริมาณการผลิตขนสัตว์และไหมในประเทศลดลงถึงร้อยละ 3.10 มูลค่าส่งออกลดลงร้อยละ 3.51 และมูลค่านำเข้าลดลงร้อยละ 1.16

- **พืชเส้นใย** เป็นวัตถุดิบสำคัญให้กับอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องแต่งกายเช่นเดียวกัน จึงได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากการมีอุปสงค์ลดลง ทำให้ปริมาณการผลิตพืชเส้นใยในประเทศลดลงร้อยละ 0.65 มูลค่าส่งออกลดลงร้อยละ 3.39 และมูลค่านำเข้าลดลงร้อยละ 1.09

- **เมล็ดพืชน้ำมัน** การหดตัวของภาคการผลิตน้ำมันและไขมันจากพืช ส่งผลกระทบต่อการผลิตเมล็ดพืชน้ำมันซึ่งใช้เป็นวัตถุดิบ ทำให้ปริมาณผลผลิตลดลงร้อยละ 1.12 มูลค่าส่งออกลดลงร้อยละ 4.18 และมูลค่านำเข้าลดลงร้อยละ 0.83

- **ฟาร์มปศุสัตว์** การหดตัวของผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ ส่งผลกระทบต่อฟาร์มปศุสัตว์ ทำให้ปริมาณผลผลิตจากฟาร์มปศุสัตว์ลดลงร้อยละ 0.83 มูลค่าส่งออกลดลงร้อยละ 6.46 และมูลค่านำเข้าลดลงร้อยละ 1.98

- **กระดาษและสิ่งพิมพ์** เป็นวัตถุดิบสำคัญให้กับการค้าขนส่ง, บริการด้านการเงินธุรกิจ, การศึกษา สาธารณสุข และอุตสาหกรรมอื่นๆ เมื่อกิจการเหล่านี้ของไทยหดตัว ปริมาณความต้องการวัตถุดิบจึงลดลง ทำให้ปริมาณการผลิตกระดาษและสิ่งพิมพ์ในประเทศลดลงร้อยละ 0.48 และมูลค่านำเข้าลดลงร้อยละ 0.49 ขณะเดียวกันความต้องการบริโภคในตลาดโลกเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของปริมาณการผลิต ทำให้มูลค่าส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.2 จากอุปสงค์การส่งออกที่สูงขึ้นและการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิต ทำให้ราคากระดาษและสิ่งพิมพ์ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.06

- **เคมีภัณฑ์ ยาง และพลาสติก** เป็นวัตถุดิบสำคัญให้กับอุตสาหกรรมสิ่งทอ, เครื่องแต่งกาย, ผลิตภัณฑ์จากหนัง, ยานยนต์และชิ้นส่วน, อุปกรณ์ไฟฟ้า, บริการด้านการเงิน ธุรกิจ, และการค้าขนส่ง เมื่อภาคการผลิตเหล่านี้ของไทยหดตัวปริมาณความต้องการวัตถุดิบจึงลดลง ทำให้ปริมาณการผลิตเคมีภัณฑ์ ยาง และพลาสติกในประเทศลดลงร้อยละ 0.59 และมูลค่านำเข้าลดลงร้อยละ 0.41 ขณะเดียวกันความต้องการบริโภคในตลาดโลกเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของปริมาณการผลิต ทำให้มูลค่าส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.63 จากอุปสงค์การส่งออกที่สูงขึ้นและการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิต ทำให้ราคาเคมีภัณฑ์ ยาง และพลาสติกในประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.16

- **ผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่นๆ** เป็นวัตถุดิบสำคัญให้กับการก่อสร้าง, การผลิตสินค้าทุน และอุปกรณ์ไฟฟ้า เมื่อภาคการผลิตเหล่านี้ของไทยหดตัว ปริมาณความต้องการวัตถุดิบจึงลดลง ทำให้ปริมาณการผลิตผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่นๆในประเทศลดลงร้อยละ 0.48 และมูลค่านำเข้าลดลงร้อยละ 0.52 ขณะเดียวกันความต้องการบริโภคในตลาดโลกเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของปริมาณการผลิต ทำให้มูลค่าส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.43 จากอุปสงค์การส่งออกที่สูงขึ้นและการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิต ทำให้ผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่นๆในประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.04

- **เหล็กกล้า** เป็นวัตถุดิบสำคัญให้กับผลิตภัณฑ์โลหะ, ยานยนต์และชิ้นส่วน, อุปกรณ์ไฟฟ้า, เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ และการก่อสร้าง เมื่อภาคการผลิตเหล่านี้ของไทยหดตัว ปริมาณความต้องการวัตถุดิบจึงลดลง ทำให้ปริมาณการผลิตเหล็กกล้าในประเทศลดลงร้อยละ 0.37 และมูลค่านำเข้าลดลงร้อยละ 0.63 ขณะเดียวกันการขยายตัวของภาคการผลิตในตลาดโลก ทำให้มูลค่าส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.55 จากอุปสงค์การส่งออกที่สูงขึ้นและการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิต ทำให้เหล็กกล้าในประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.01

ตารางที่ 5.12 ภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านลบจากการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตในระยะสั้น

ภาคการผลิต	ผลผลิต (%)	ราคา (%)	มูลค่าส่งออก (%)	มูลค่านำเข้า (%)
ขนสัตว์และไหม	-3.10	0.75	-3.51	-1.16
พืชเส้นใย	-0.65	1.75	-3.39	-1.09
เมล็ดพืชน้ำมัน	-1.12	1.46	-4.18	0.83
ฟาร์มปศุสัตว์	-0.83	1.64	-6.46	1.98
กระดาษและสิ่งพิมพ์	-0.48	0.06	0.20	-0.49
เคมีภัณฑ์ ยาง และพลาสติก	0.00	0.16	1.63	-0.41
ผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่นๆ	-0.48	0.04	0.43	-0.52
เหล็กกล้า	-0.37	0.01	0.55	-0.63

ที่มา : จากการประมวลผลด้วยแบบจำลอง GTAP version 4

ผลกระทบจากการมีทรัพยากรจำกัด (Resource Constraint Effect)

เมื่อจีนลดอัตราภาษีนำเข้า ทำให้สินค้าหลายประเภทของไทยส่งออกไปยังจีนได้มากขึ้น เช่น ข้าว น้ำตาล พืชเส้นใย ผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆ และผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ เป็นต้น ซึ่งอุปสงค์ที่สูงขึ้นต่อสินค้าส่งออกของไทยโดยเฉพาะสินค้าเกษตร ทำให้เกิดอุปสงค์ต่อปัจจัยที่ดินในระดับสูง ทั้งนี้ตามข้อสมมติของแบบจำลอง GTAP ที่ดินเป็นทรัพยากรที่มีจำนวนคงที่ จึงทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตที่มีจำกัดจากภาคการผลิตหนึ่งไปยังภาคการผลิตหนึ่ง ราคาปัจจัยการผลิตและราคาผลผลิตในภาคการผลิตนั้นจึงสูงขึ้น ส่งผลให้ภาคการผลิตอื่นๆที่ใช้ที่ดินเป็นปัจจัยหลัก หรือเป็นภาคการผลิตต่อเนื่อง จะมีต้นทุนที่สูงขึ้น ทำให้ปริมาณการผลิตลดลงและมูลค่าส่งออกลดลงด้วย (โสติธิร มัลลิกะมาส, 2545)

ตัวอย่างภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านลบจากการมีทรัพยากรจำกัด ได้แก่

- **เมล็ดธัญพืชอื่นๆ** มีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.25 ผลผลิตลดลงร้อยละ 1.68 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 4.18 และ 2.99 ตามลำดับ โดยมีสัดส่วนการส่งออกไปยังมาเลเซียมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.24 (จากเดิมร้อยละ 54.23) ในขณะที่ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.49 และ 0.61 ตามลำดับ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง 3.2 ล้านเหรียญสหรัฐ มูลค่าการส่งออกจากไทยไปจีนลดลงร้อยละ 75.00 เนื่องจากการโยกย้ายปัจจัยการผลิตไปผลิตสินค้าอื่นที่มีขนาดมากกว่า ส่วนมูลค่านำเข้าของไทยจากจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.96

- **ผัก ผลไม้ และเมล็ดถั่ว** มีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 ผลผลิตลดลงร้อยละ 1.05 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 4.95 และ 3.52 ตามลำดับ โดยมีสัดส่วนการส่งออกไปยังสหภาพยุโรปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.16 (จากเดิมร้อยละ 14.29) ในขณะที่ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.47 และ 2.52 ตามลำดับ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง 13.29 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออกจากไทยไปจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.32 และมูลค่าการนำเข้าของไทยจากจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.44

- **น้ำตาลทรายและน้ำตาลอ้อย** มีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.97 ผลผลิตลดลงร้อยละ 2.37 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 9.13 และ 8.25 ตามลำดับ โดยมีสัดส่วนการส่งออกไปจีนมากที่สุดถึงร้อยละ 37.02 (จากเดิมร้อยละ 40.76) ในขณะที่ปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.95 ส่วนมูลค่าการนำเข้าไม่มีการเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง 58.84 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออกจากไทยไปจีนลดลงร้อยละ 16.67 ส่วนมูลค่าการนำเข้าของไทยจากจีนคงที่

- **พืชอื่นๆ** มีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.02 ผลผลิตลดลงร้อยละ 2.12 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 3.33 และ 2.34 ตามลำดับ โดยมีสัดส่วนการส่งออกไปยังญี่ปุ่นมากที่สุดถึงร้อยละ 32.59 (จากเดิมร้อยละ 32.53) ส่วนปริมาณและมูลค่าการนำเข้าลดลงร้อยละ 0.2 และ 0.14 ตามลำดับ จากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้าทำให้ดุลการค้าลดลง 71.44 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออกจากไทยไปจีนลดลงร้อยละ 0.94 และมูลค่าการนำเข้าของไทยจากจีนลดลงร้อยละ 0.65

ตารางที่ 5.13 ภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านลบจากการมีทรัพย์สินจำกัดในระยะสั้น

ภาคการผลิต	ผลผลิต (%)	ราคา (%)	มูลค่าส่งออก (%)	มูลค่านำเข้า (%)
เมล็ดธัญพืชอื่นๆ	-1.68	1.25	-2.99	0.61
ผัก ผลไม้ และเมล็ดถั่ว	-1.05	1.50	-3.52	2.52
น้ำตาลทรายและน้ำตาลอ้อย	-2.37	0.97	-8.25	0.00
พืชอื่นๆ	-2.12	1.02	-2.34	-0.14

ที่มา : จากการประมวลผลด้วยแบบจำลอง GTAP version 4

5.4 การวิเคราะห์ผลกระทบต่อไทยในระยะยาว เมื่อจีนใช้อัตราภาษีนำเข้าอัตราสุดท้าย

5.4.1 ผลกระทบระดับมหภาค

ผลกระทบระดับมหภาคของไทย เมื่อจีนใช้อัตราภาษีสุดท้ายกับทุกประเทศ มีลักษณะคล้ายคลึงกับผลกระทบในวันที่จีนเข้าเป็นสมาชิก WTO ดังนี้ (พิจารณาตารางที่ 5.14)

(1) ผลกระทบต่อระดับราคา

ในปี ค.ศ.2004 อัตราภาษีข้าวแปรรูปและน้ำตาลจะลดลงโดยเฉลี่ยเหลือร้อยละ 1.01 และ 12.69 จึงทำให้ปริมาณการส่งออกข้าวแปรรูปและน้ำตาลจากไทยไปจีนเพิ่มขึ้นอย่างมาก และยังทำให้ปริมาณการส่งออกรวมของภาคการผลิตทั้งสองเพิ่มขึ้นด้วย ส่งผลให้อุปสงค์ต่อที่ดินเพิ่มสูงขึ้น นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของค่าเช่าที่ดินคิดเป็นร้อยละ 5.44 ส่วนค่าแรงลดลงร้อยละ 0.57 และค่าเช่าสินค้าทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.08

การที่ค่าแรงลดลงค่อนข้างมาก ทำให้ดัชนีราคาปัจจัยการผลิตขั้นต้นเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง คือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.26 ซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น และราคาสินค้าภายในประเทศก็จะแพงขึ้น ทั้งดัชนีราคาผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและดัชนีราคาผู้บริโภค โดยมีอัตรากการเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.19 และ 0.13 ตามลำดับ

สำหรับดัชนีราคาส่งออกและดัชนีราคานำเข้า มีทิศทางเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกับการวิเคราะห์ในวันที่จีนเข้าเป็นสมาชิก กล่าวคือ ดัชนีราคาส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.24 และดัชนีราคานำเข้าลดลงร้อยละ 0.06 ทำให้อัตรากการค่าของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.31 (0.24-(-0.06))

(2) ผลกระทบต่อ GDP สุทธิการสังคม และการใช้จ่ายภายในประเทศ

เมื่อจีนปรับลดอัตราภาษีนำเข้าเป็นอัตราสุดท้าย จะส่งผลให้เศรษฐกิจในประเทศไทยหดตัวค่อนข้างมาก โดยที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น (GDP) จะลดลงถึงร้อยละ 0.79 และเมื่อพิจารณาต้นทุนการสร้างทุนของจีนจากตารางที่ 5.28 พบว่าลดลงมากถึงร้อยละ 2.58 แสดงให้เห็นว่าอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนมีค่าเพิ่มขึ้น ทำให้การลงทุนและปริมาณสินค้าทุนไหลเข้ามาให้ประเทศจีนมากขึ้นคิดเป็นร้อยละ 4.7 ในขณะที่ต้นทุนการสร้างทุนของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.09 ซึ่งจะทำให้อัตราผลตอบแทนลดลง นำไปสู่การหดตัวของภาคการลงทุนร้อยละ 0.91

ส่วนอุปสงค์ต่อการออมมีการปรับตัวลดลงร้อยละ 0.69 เช่นเดียวกับรายได้ครัวเรือนที่ลดลงร้อยละ 0.55 ซึ่งส่งผลให้การบริโภคของเอกชนและของรัฐลดลงร้อยละ 0.69 และ 0.44 ตามลำดับ สำหรับสวัสดิการสังคมของไทยในการวิเคราะห์ครั้งนี้ จะมีมูลค่าลดลงอย่างมากถึง 1,097.47 ล้านเหรียญสหรัฐ

(3) ผลกระทบต่อองค์ประกอบด้านต่างๆของสวัสดิการ

จากผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางด้านสวัสดิการสังคมของไทย ดังในตารางที่ 5.29 พบว่าองค์ประกอบด้านต่างๆของสวัสดิการมีผลทำให้สวัสดิการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับผลการวิเคราะห์ในครั้งแรก แต่มีระดับการเปลี่ยนแปลงที่มากกว่า โดยที่องค์ประกอบทางด้านอัตราการค่าทำให้สวัสดิการมีมูลค่าเพิ่มขึ้น 224.24 ล้านเหรียญสหรัฐ ในขณะที่องค์ประกอบของสวัสดิการด้านอื่นๆ ทำให้สวัสดิการของไทยมีมูลค่าลดลงทั้งสิ้น กล่าวคือ องค์ประกอบด้านการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรในประเทศทำให้สวัสดิการลดลงมากที่สุดถึง 925.87 ล้านเหรียญสหรัฐ รองลงมาเป็นองค์ประกอบทางด้านประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากร ซึ่งทำให้สวัสดิการลดลง 378.7 ล้านเหรียญสหรัฐ ส่วนองค์ประกอบทางด้านอรรถประโยชน์ของรายได้และการเปลี่ยนแปลงในราคาสินค้าทุน จะทำให้สวัสดิการลดลง 0.44 และ 17.2 ล้านเหรียญสหรัฐ ตามลำดับ สำหรับองค์ประกอบทางด้านเทคโนโลยี จะไม่ทำให้สวัสดิการเปลี่ยนแปลง

(4) ผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ

เมื่อจีนใช้อัตราภาษีสุดท้ายนั้น จะมีอัตราภาษีนำเข้าที่ลดลงจากเดิมค่อนข้างมาก ซึ่งจะทำให้ราคาสินค้านำเข้า รวมถึงราคาสินค้าทุนลดลงด้วย ทำให้ภาคการผลิตที่ใช้สินค้านำเข้าเป็นปัจจัยในการผลิต จะมีต้นทุนที่ต่ำลง จึงช่วยเพิ่มศักยภาพในการส่งออก ทำให้ประเทศไทยซึ่งผลิตสินค้าส่งออกคล้ายคลึงกับจีน ได้รับผลกระทบโดยตรง จากการส่งออกไปทั่วโลกได้ลดลง ซึ่งสังเกตได้จากมูลค่าส่งออกของไทยที่ลดลงร้อยละ 0.08

ทั้งนี้การที่อุตสาหกรรมต่างๆลดปริมาณการผลิต รวมถึงรายได้ครัวเรือนที่ลดลง มีผลให้การนำเข้าของไทยลดลง โดยที่มูลค่านำเข้าลดลงร้อยละ 0.74 ทำให้ดุลการค้าของไทยเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมคิดเป็นมูลค่า 260.16 ล้านเหรียญสหรัฐ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณากระแสการค้าระหว่างประเทศ ดังในตารางที่ 5.30 จะพบว่าทิศทางเดียวกันกับการวิเคราะห์ในครั้งแรก โดยที่ประเทศไทยมีการขยายปริมาณการส่งออกกับจีนเพียงประเทศเดียวเท่านั้น ซึ่งมีมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 50.74 สืบเนื่องจากอัตราภาษีนำเข้าของจีนอัตราสุดท้ายได้ลดลงค่อนข้างมาก ส่วนการส่งออกไปยังประเทศต่างๆกลับมีมูลค่า

ลดลงในอัตราที่มากกว่าเดิม สำหรับการส่งออกไปยังตลาดสำคัญของไทย เช่น ประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป พบว่ามีมูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ 1.19, 1.75 และ 1.41 ตามลำดับ

ในขณะที่ประเทศจีนมีการขยายมูลค่าการส่งออกกับทุกประเทศ ในอัตราที่เพิ่มขึ้นกว่าเดิมอย่างมาก โดยที่สหภาพยุโรปยังเป็นกลุ่มประเทศที่จีนมีการส่งออกเพิ่มขึ้นมากที่สุด (ร้อยละ 11.5) ส่วนการส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.26 และ 5.94 ตามลำดับ ทั้งนี้ในกลุ่มอาเซียน ประเทศที่จีนขยายการส่งออกได้มากที่สุดคือ สิงคโปร์ (ร้อยละ 10.54) รองลงมาคือ ไทย (ร้อยละ 9.24) มาเลเซีย (ร้อยละ 9.17) ฟิลิปปินส์ (ร้อยละ 7.63) และอินโดนีเซีย (ร้อยละ 6.66) ตามลำดับ

ตารางที่ 5.14 ผลกระทบระดับมหภาคของไทยในระยะยาว

ตัวแปรมหภาค	ผลกระทบต่อไทย (%)
ค่าเช่าที่ดิน	5.44
ค่าเช่าสินค้าทุน	0.08
ค่าแรง	-0.57
ดัชนีราคาปัจจัยการผลิตขั้นต้น	0.26
ต้นทุนของการสร้างทุน	0.09
ดัชนีราคาผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	0.19
ดัชนีราคาผู้บริโภค	0.13
ดัชนีราคาส่งออก	0.24
ดัชนีราคานำเข้า	-0.06
อัตราการค่า	0.31
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	-0.79
การลงทุน	-0.91
การออม	-0.57
การบริโภคของเอกชน	-0.69
การบริโภคของรัฐบาล	-0.44
รายได้ครัวเรือน	-0.55
สวัสดิการสังคม	-1097.47
มูลค่าการส่งออก	-0.08
มูลค่าการนำเข้า	-0.74
ดุลการค้า (ล้านเหรียญสหรัฐ)	260.16

ที่มา : จากการประมวลผลด้วยแบบจำลอง GTAP version 4

หมายเหตุ : การเปลี่ยนแปลงในระยะยาว วัดจากปีค.ศ.1999 (ก่อนจีนลดภาษีนำเข้า)

ตารางที่ 5.15 ผลกระทบระดับมหภาคของเงินในระยะยาว

ตัวแปรมหภาค	ผลกระทบต่อเงิน (%)
ค่าเช่าที่ดิน	6.00
ค่าเช่าสินค้าทุน	-2.49
ค่าแรง	2.13
ดัชนีราคาปัจจัยการผลิตขั้นต้น	0.22
ต้นทุนของการสร้างทุน	-2.58
ดัชนีราคาผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	-2.75
ดัชนีราคาผู้บริโภค	-1.80
ดัชนีราคาส่งออก	-2.43
ดัชนีราคานำเข้า	-0.02
อัตราการค่า	-2.41
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	3.06
การลงทุน	4.70
การออม	2.66
การบริโภคของเอกชน	1.87
การบริโภคของรัฐบาล	1.43
รายได้ครัวเรือน	0.04
สวัสดิการสังคม	12,203.35
มูลค่าการส่งออก	10.77
มูลค่าการนำเข้า	7.74
ดุลการค้า (ล้านเหรียญสหรัฐ)	-3,225.92

ที่มา : จากการประมวลผลด้วยแบบจำลอง GTAP version 4

ตารางที่ 5.16 ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางด้านสวัสดิการของไทยในระยะยาว

องค์ประกอบของสวัสดิการ	มูลค่าการเปลี่ยนแปลง (ล้านเหรียญสหรัฐ)
อัตราการค่า (TOT)	224.24
ทรัพยากรในประเทศ (ENDW)	-925.87
ประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากร (ALLOC)	-378.70
อรรถประโยชน์ของรายได้ (UINC)	-0.44
ราคาสินค้าทุน (CGDS)	-17.20
การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี (TECH)	0.00
รวม	-1097.47

ที่มา : จากการประมวลผลด้วยแบบจำลอง GTAP version 4

ตารางที่ 5.17 อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศในระยะยาว

ประเทศผู้ส่งออก	ไทย (%)	จีน (%)
ประเทศผู้นำเข้า		
ไทย	-	9.24
มาเลเซีย	-1.49	9.17
อินโดนีเซีย	-4.16	6.66
ฟิลิปปินส์	-2.12	7.63
สิงคโปร์	-0.93	10.54
เกาหลี	-0.96	8.45
ออสเตรเลีย	-1.75	9.98
ญี่ปุ่น	-1.19	10.49
จีน	50.74	-
สหรัฐอเมริกา	-1.75	10.76
สหภาพยุโรป	-1.41	11.50
ประเทศอื่นๆ	-2.54	11.17

ที่มา : จากการประมวลผลด้วยแบบจำลอง GTAP version 4

5.4.2 ผลกระทบระดับภาคการผลิต

การวิเคราะห์ผลกระทบต่อภาคการผลิตของไทย เมื่อจีนลดภาษีนำเข้าโดยใช้อัตราภาษีสูงสุดทำนองนั้น จะพิจารณาแบ่งออกเป็นกลุ่มภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านบวกต่อปริมาณผลผลิต และกลุ่มภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านลบต่อปริมาณผลผลิต เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ในครั้งแรก โดยจะอธิบายผลการวิจัยตามประเภทของผลกระทบหลักๆ ที่ภาคการผลิตนั้นได้รับจากการลดอัตราภาษีนำเข้าของจีน

(1) กลุ่มภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านบวก

ผลกระทบจากการทดแทนด้วยสินค้านำเข้า (Substitution Effect)

การลดภาษีนำเข้าโดยใช้อัตราภาษีสุดท้าย (Final Bound Rate) กับทุกประเทศนั้น จะทำให้ราคานำเข้าของจีนลดลงกว่าเดิมมาก ซึ่งจะมีผลให้สินค้าในประเทศบางชนิดที่ใช้สินค้านำเข้าเป็นวัตถุดิบ มีราคาลดลงตามไปด้วย แต่ถ้าสินค้านำเข้ามีราคาถูกลงกว่าสินค้าในประเทศ โดยเปรียบเทียบ ก็จะทำให้จีนมีการนำเข้ามากขึ้น เพื่อนำมาใช้ทดแทนสินค้าที่ผลิตในประเทศ ทำให้ไทยสามารถส่งออกไปยังประเทศจีนได้มากขึ้น จึงทำให้เกิดการขยายขนาดการผลิต เพื่อตอบสนองต่ออุปสงค์การส่งออกที่เพิ่มขึ้นนั่นเอง

ภาคการผลิตที่ได้รับประโยชน์ จากผลของการทดแทนด้วยสินค้านำเข้าในระยะยาว ได้แก่ ข้าวแปรรูปและน้ำตาล เช่นเดียวกับในระยะสั้น โดยที่ข้าวแปรรูปเป็นภาคการผลิตที่ได้รับประโยชน์สูงสุดเมื่อจีนใช้อัตราภาษีสุดท้าย เนื่องจากก่อนที่จีนจะเข้าเป็นสมาชิกนั้น มีระดับการกีดกันด้วยภาษีนำเข้าที่สูงมาก เมื่อจีนลดภาษีเหลือเพียงร้อยละ 1.01 จึงทำให้ได้รับผลกระทบอย่างมาก นอกจากนี้จะสังเกตได้ว่า อัตราภาษีสุดท้ายของข้าวแปรรูป เป็นอัตราเดียวกันกับอัตราภาษีในวันที่จีนเข้าเป็นสมาชิก จึงทำให้ผลการวิเคราะห์ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ การลดภาษีนำเข้าของจีนทำให้ข้าวแปรรูปของไทยมีการขยายตัวสูงสุด เนื่องจากมูลค่าส่งออกจากไทยไปจีนเพิ่มขึ้นมาก และมูลค่าส่งออกรวมของไทยก็เพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งทิศทางของผลกระทบนี้จะเป็นไปในลักษณะเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงในภาคการผลิตน้ำตาล โดยมีขนาดของผลกระทบดังในตารางต่อไปนี้ (ตารางผลการศึกษาโดยละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก.)

ตารางที่ 5.18 ภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านบวกจากการทดแทนด้วยสินค้านำเข้าในระยะยาว

ภาคการผลิต	ราคานำเข้า ^{CN} (%)	มูลค่านำเข้า ^{CN} (%)	มูลค่าส่งออก ^{TH to CN} (%)	มูลค่าส่งออก TH (%)	ผลผลิต TH (%)	ผลผลิต ^{CN} (%)
ข้าวแปรรูป	-51.42	99.15	311.89	16.75	7.91	-2.74
น้ำตาล	-12.85	26.78	26.73	7.06	3.40	-6.46

ที่มา : จากการประมวลผลด้วยแบบจำลอง GTAP version 4

ผลกระทบจากการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิต (Activity Effect)

สินค้าใดที่ใช้เป็นปัจจัยการผลิตในภาคเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวสูง จะมีอุปสงค์ต่อสินค้านั้นเพิ่มขึ้นตามไปด้วย นำไปสู่การขยายตัวของภาคการผลิตนั้นเป็นลำดับต่อมา จากการศึกษาในครั้งนี้มีเพียง **ข้าวเปลือก** ที่ได้รับผลกระทบในด้านนี้ โดยที่ราคาของข้าวเปลือกในประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.78 ทำให้มีปริมาณการส่งออกลดลงร้อยละ 14.73 ในขณะที่ปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.60 แต่เนื่องจากข้าวแปรรูปเป็นภาคการผลิตที่มีการขยายตัวสูงสุด จึงส่งผลให้อุปสงค์ต่อข้าวเปลือกในฐานะที่เป็นวัตถุดิบมีจำนวนเพิ่มขึ้นด้วย ทำให้ปริมาณการผลิตข้าวเปลือกในไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.28

(2) กลุ่มภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านลบ

ผลกระทบจากการลดต้นทุนการผลิตในจีน (Cost Effect)

จากผลการศึกษาในระยะยาวพบว่า ภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านลบต่อปริมาณผลผลิตจากการลดต้นทุนในจีน ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากหนัง (ได้รับผลกระทบมากที่สุด), สิ่งทอ, ผลิตภัณฑ์จากไม้, ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ, แร่ธาตุอื่นๆ, โลหะอื่นๆ, ยานยนต์และชิ้นส่วน, อุปกรณ์ไฟฟ้า, เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ โดยมีรูปแบบการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกับในระยะสั้น กล่าวคือ การปรับลดอัตราภาษีนำเข้า จะทำให้สินค้านำเข้ารวมทั้งวัตถุดิบที่นำเข้าของจีนมีราคาถูกลง ต้นทุนการผลิตจึงลดลง เป็นการเพิ่มศักยภาพในการส่งออก ส่งผลให้ไทยมีมูลค่าการส่งออกลดลง เนื่องจากสินค้าของไทยมีราคาแพงกว่าโดยเปรียบเทียบ ซึ่งจะทำให้เกิดการหดตัวของปริมาณการผลิตในท้ายที่สุด ดังนั้นจึงขอสรุปผลการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของแต่ละภาคการผลิตโดยเปรียบเทียบราคา (ต้นทุนการผลิต), มูลค่าส่งออก, มูลค่านำเข้า และปริมาณผลผลิตของไทยและจีน ดังในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.19 ภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านลบจากการลดต้นทุนการผลิตในจีนในระยะยาว

ภาคการผลิต	ราคา (%)		มูลค่าส่งออก (%)		มูลค่านำเข้า (%)		ผลผลิต (%)	
	ไทย	จีน	ไทย	จีน	ไทย	จีน	ไทย	จีน
ผลิตภัณฑ์จากหนัง	0.06	-2.03	-5.01	10.17	-5.07	11.35	-3.83	11.09
สิ่งทอ	0.03	-2.93	-0.27	8.04	-1.06	25.95	-1.97	2.92
ผลิตภัณฑ์จากไม้	0.00	-2.04	-0.62	8.55	-0.76	5.29	-0.82	5.61
ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ	0.37	-2.12	-0.10	6.86	0.07	11.15	-0.64	2.67
แร่ธาตุอื่นๆ	0.24	-1.17	-1.23	4.33	-0.71	0.36	-1.23	3.47
โลหะอื่นๆ	0.04	-1.78	-0.70	7.78	-0.95	6.28	-0.95	2.74
ยานยนต์และชิ้นส่วน	0.02	-5.75	-2.38	71.59	-0.77	90.22	-0.85	36.10
อุปกรณ์ไฟฟ้า	0.01	-3.61	-0.96	16.29	-0.96	14.83	-1.03	11.07
เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ	0.02	-2.36	-0.57	10.46	-0.87	12.62	-0.70	2.21
อุตสาหกรรมอื่นๆ	0.04	-2.26	-2.09	8.30	-0.92	14.84	-1.80	5.61

ที่มา : จากการประมวลผลด้วยแบบจำลอง GTAP version 4

ผลกระทบจากการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิต(Activity Effect)

ภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านลบ จากการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตในระยะยาว ได้แก่ ขนสัตว์และไหม, พืชเส้นใย, เมล็ดพืชน้ำมัน, ฟาร์มปศุสัตว์, กระดาษและสิ่งพิมพ์, เคมีภัณฑ์ ยาง และพลาสติก, ผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่นๆ, และเหล็กกล้า เช่นเดียวกับในระยะสั้น โดยมีลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ การหดตัวของภาคการผลิตที่ใช้สินค้าเหล่านี้เป็นวัตถุดิบ จะทำให้อุปสงค์ในประเทศลดลง นำไปสู่การลดปริมาณการผลิต แต่สำหรับสินค้าที่มีปริมาณการบริโภคในตลาดโลกเพิ่มขึ้น ก็จะสามารถส่งออกได้มากขึ้น ผลกระทบในแต่ละภาคการผลิตโดยสรุปเป็นดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.20 ภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านลบจากการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตในระยะยาว

ภาคการผลิต	ผลผลิต (%)	ราคา (%)	มูลค่าส่งออก (%)	มูลค่านำเข้า (%)
ขนสัตว์และไหม	-3.37	0.66	-2.41	-1.73
พืชเส้นใย	-0.79	1.70	-3.09	-1.65
เมล็ดพืชน้ำมัน	-1.11	1.48	-4.06	0.72
ฟาร์มปศุสัตว์	-0.95	1.62	-6.27	1.55
กระดาษและสิ่งพิมพ์	-0.61	0.05	0.54	-0.67
เคมีภัณฑ์ ยาง และ พลาสติก	-0.03	0.14	1.96	-0.67
ผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่นๆ	-0.68	0.02	0.48	-0.80
เหล็กกล้า	-0.51	0.00	0.77	-0.87

ที่มา : จากการประมวลผลด้วยแบบจำลอง GTAP version 4

ผลกระทบจากการมีทรัพยากรจำกัด (Resource Constraint Effect)

ภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านลบจากการมีทรัพยากรจำกัดในระยะยาว ได้แก่ เมล็ดธัญพืชอื่นๆ, ผัก ผลไม้ และเมล็ดถั่ว, น้ำตาลทรายและน้ำตาลอ้อย, และพืชอื่นๆ เช่นเดียวกับในระยะสั้น เนื่องจากเป็นภาคการผลิตที่ใช้ที่ดินเป็นปัจจัยหลัก ดังนั้นเมื่ออุปสงค์ต่อข้าวแปรรูปเพิ่มขึ้นอย่างมาก ทำให้ความต้องการใช้ที่ดินเพื่อเป็นปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้นตามไปด้วย แต่เนื่องจากที่ดินเป็นทรัพยากรที่มีจำนวนจำกัด ตามข้อสมมติของแบบจำลอง จึงทำให้ค่าเช่าที่ดินสูงขึ้น ส่งผลให้สินค้าในกลุ่มนี้มีราคาเพิ่มขึ้น และปริมาณผลผลิตมีจำนวนลดลง ผลกระทบในแต่ละภาคการผลิตโดยสรุปเป็นดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.21 ภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านลบจากการมีทรัพยากรจำกัดในระยะยาว

ภาคการผลิต	ผลผลิต (%)	ราคา (%)	มูลค่าส่งออก (%)	มูลค่านำเข้า (%)
เมล็ดธัญพืชอื่นๆ	-1.67	1.29	-3.06	0.65
ผัก ผลไม้ และเมล็ดถั่ว	-1.09	1.51	-3.36	2.42
น้ำตาลทรายและน้ำตาลอ้อย	-2.10	2.09	-8.57	2.27
พืชอื่นๆ	-1.84	1.14	-1.87	-0.19

ที่มา : จากการประมวลผลด้วยแบบจำลอง GTAP version 4

ผลกระทบจากการแข่งขันในตลาดโลก (Competitive Effect)

เมื่อจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO จะทำให้เกิดการแข่งขันกันส่งออก โดยเฉพาะสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้น เนื่องจากจีนมีศักยภาพในการผลิต และมีต้นทุนแรงงานที่ต่ำกว่าประเทศอื่น ๆ การแข่งขันกันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นในระยะยาว ซึ่งจะทำให้ราคาสินค้าในตลาดโลก และราคาส่งออกของไทยลดลง

ตัวอย่างภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบในด้านนี้ ได้แก่

- **เครื่องแต่งกาย** เป็นภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบจากการแข่งขันมากที่สุด ซึ่งการแข่งขันกัน จะทำให้ราคาเครื่องแต่งกายในประเทศและราคาส่งออกลดลงร้อยละ 0.01 ในขณะที่ราคาของจีนลดลงมากกว่า คือลดลงร้อยละ 1.65 จึงทำให้ปริมาณส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 5.24 โดยส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.74 ส่วนปริมาณส่งออกของจีนเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 26.55 โดยส่งออกไปยังญี่ปุ่นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.73 สำหรับการส่งออกของไทยไปยังตลาดญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป มีจำนวนลดลงคิดเป็นร้อยละ 10.45, 3.09 และ 3.20 ตามลำดับ ในขณะที่จีนมีมูลค่าการส่งออกในตลาดทั้งสามเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.30, 27.02 และ 26.84 ตามลำดับ นอกจากนี้ไทยยังได้นำเข้าเครื่องแต่งกายราคาถูกจากจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.56 และมีปริมาณนำเข้ารวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.56 ส่งผลให้ดุลการค้าของไทยลดลง 231.97 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และทำให้ปริมาณการผลิตในประเทศลดลงร้อยละ 2.75

- **ผลิตภัณฑ์โลหะ** ราคาผลิตภัณฑ์โลหะในประเทศและราคาส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 0.02 ในขณะที่ราคาของจีนลดลงมากกว่า คือลดลงร้อยละ 1.96 จึงทำให้ปริมาณส่งออกของไทยลดลงร้อยละ 0.47 โดยส่งออกไปยังญี่ปุ่นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.29 ส่วนปริมาณส่งออกของจีนเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 10.39 โดยส่งออกไปยังสหภาพยุโรปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.98 สำหรับการส่งออกของไทยไปยังตลาดญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป มีจำนวนลดลงคิดเป็นร้อยละ 0.30, 0.66 และ 0.69 ตามลำดับ ในขณะที่จีนมีมูลค่าการส่งออกในตลาดทั้งสามเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.57, 8.15 และ 8.16 ตามลำดับ นอกจากนี้ไทยยังได้นำผลิตภัณฑ์โลหะจากจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.87 ส่วนปริมาณนำเข้ารวมลดลงร้อยละ 0.82 จากการเปลี่ยนของการส่งออกและการนำเข้า ทำให้ดุลการค้าของไทยเพิ่มขึ้น 9.87 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และทำให้ปริมาณการผลิตในประเทศลดลงร้อยละ 0.79

ตารางที่ 5.22 ภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านลบจากการแข่งขันในตลาดโลก

ภาคการผลิต	ราคา (%)		มูลค่าส่งออก (%)		มูลค่านำเข้า (%)		ผลผลิต (%)	
	ไทย	จีน	ไทย	จีน	ไทย	จีน	ไทย	จีน
เครื่องแต่งกาย	-0.01	-3.65	-5.26	21.94	4.01	48.70	-2.75	19.08
ผลิตภัณฑ์โลหะ	-0.02	-1.96	-0.49	8.23	-0.88	9.33	-0.79	3.85

ที่มา: จากการประมวลผลด้วยแบบจำลอง GTAP version 4

5.5 สรุปผลกระทบต่อไทยระดับภาคการผลิต

ตารางที่ 5.23 สรุปผลกระทบต่อไทยในภาคการผลิตที่สำคัญ

ภาคการผลิต	ผลผลิต (%)		ราคา (%)		มูลค่าส่งออก (%)		มูลค่านำเข้า (%)		อธิบายผลกระทบ
	SR	LR	SR	LR	SR	LR	SR	LR	
ข้าวเปลือก	7.26	7.28	4.74	4.78	-10.56	-10.65	0	0	ส่งออกลดลงและผลิตเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นวัตถุดิบให้กับข้าวแปรรูป
เมล็ดธัญพืชอื่นๆ	-1.68	-1.67	1.25	1.29	-2.99	-3.06	0.61	0.65	ค่าเช่าที่ดินสูงขึ้น เนื่องจากที่ดินมีจำกัดตามข้อสมมติของแบบจำลอง ทำให้ราคาเพิ่มขึ้น ผลผลิตลดลง และส่งออกลดลง
ผัก ผลไม้ และเมล็ดถั่ว	-1.05	-1.09	1.50	1.51	-3.52	-3.36	2.52	2.42	ค่าเช่าที่ดินสูงขึ้น ราคาจึงเพิ่มขึ้น ทำให้ผลิตลดลง และส่งออกลดลง
เมล็ดพืชน้ำมัน	-1.12	-1.11	1.46	1.48	-4.18	-4.06	0.83	0.72	การหดตัวของน้ำมันและไขมันจากพืช ทำให้เมล็ดพืชน้ำมันมีการผลิตลดลงและส่งออกลดลง
น้ำตาลทรายและน้ำตาลอ้อย	-2.37	-2.10	0.97	1.09	-8.25	-8.57	0	2.27	ส่งออกลดลง เพราะเป็นวัตถุดิบให้กับน้ำตาล ค่าเช่าที่ดินสูงขึ้น จึงทำให้ราคาสูงขึ้น และปริมาณการผลิตลดลง
พืชเส้นใย	-0.65	-0.79	1.75	1.70	-3.39	-3.09	-1.09	-1.65	ค่าเช่าที่ดินสูงขึ้น ราคาจึงเพิ่มขึ้น ทำให้ผลิตลดลง และส่งออกลดลง นอกจากนี้การหดตัวของสิ่งทอและเครื่องแต่งกาย ทำให้อุปสงค์ในประเทศลดลงและการนำเข้าลดลงด้วย
พืชอื่นๆ	-2.12	-1.84	1.02	1.14	-2.34	-1.87	-0.14	-0.19	ค่าเช่าที่ดินสูงขึ้น ราคาจึงเพิ่มขึ้น ทำให้ปริมาณการผลิตลดลง นอกจากนี้อุปสงค์ในประเทศลดลงด้วย จึงทำให้น้ำเข้าลดลง

ตารางที่ 5.23 (ต่อ) สรุปผลกระทบต่อไทยในภาคการผลิตที่สำคัญ

ภาคการผลิต	ผลผลิต (%)		ราคา (%)		มูลค่าส่งออก (%)		มูลค่านำเข้า (%)		อธิบายผลกระทบ
	SR	LR	SR	LR	SR	LR	SR	LR	
ฟาร์มปศุสัตว์	-0.83	-0.95	1.64	1.62	-6.46	-6.27	1.98	1.55	ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆหดตัว ทำให้ผลิตลดลง และส่งออกลดลง
ผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆ	-1.18	-1.20	1.17	1.17	-4.14	-3.53	1.84	1.62	ต้นทุนในประเทศสูงขึ้น ทำให้ราคาสูงขึ้น ผลผลิตลดลง และส่งออกลดลง
ขนส่งและไหม	-3.10	-3.37	0.75	0.66	-3.51	-2.41	-1.16	-1.73	อุปสงค์ในประเทศลดลง เนื่องจากการหดตัวของสิ่งทอและ เครื่องแต่งกาย จึงผลิตและนำเข้าลดลง ขณะเดียวกันอุปสงค์ในตลาดโลกก็ลดลงด้วย ทำให้การส่งออกได้ลดลง
ประมง	-1.14	-1.16	0.95	0.98	-2.36	-2.12	-1.16	-1.73	ค่าเช่าที่ดินสูงขึ้น ทำให้ราคาสูงขึ้น ผลผลิตลดลง และส่งออกลดลง
น้ำมัน	-1.78	-1.89	0.80	0.81	-2.92	-2.77	-0.47	-0.62	เศรษฐกิจของไทยหดตัว ทำให้ปริมาณความต้องการลดลง จึงผลิตและนำเข้าลดลง
แร่ธาตุอื่นๆ	-1.15	-1.23	0.26	0.24	-1.23	-1.23	-0.49	-0.71	ได้รับผลกระทบจากการลดต้นทุนการผลิตในจีน ทำให้ผลิตและส่งออกลดลง นอกจากนี้การหดตัวของภาคการผลิตที่ใช้แร่ธาตุอื่นๆ เป็นวัตถุดิบ เช่น ผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่นๆ และ การก่อสร้าง ส่งผลให้การนำเข้าลดลง
ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ	-1.72	-1.47	0.48	0.45	-1.43	-1.16	0.48	0.36	ต้นทุนสูงขึ้น จึงผลิตและส่งออกได้ลดลง ในขณะที่อุปสงค์ในประเทศสูงขึ้นจึงนำเข้ามากขึ้น
น้ำมันและไขมันจากพืช	-0.75	-0.82	0.54	0.54	-10.67	-10.48	0.54	0.50	ได้รับผลกระทบจากราคาของจีนลดต่ำลงมาก เนื่องจากภาชนะนำเข้าลดลงมาก ทำให้จีนส่งออกได้เพิ่มขึ้น ในขณะที่ไทยผลิตและส่งออกได้ลดลง ส่วนการนำเข้าเพิ่มขึ้นโดยมาจากจีนเป็นส่วนใหญ่
ข้าวแปรรูป	7.88	7.91	3.63	3.65	16.66	16.75	10.00	8.02	ส่งออกเพิ่มขึ้นมากโดยเฉพาะไปจีน เนื่องจากภาชนะนำเข้าลดลงมาก ทำให้ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นมากที่สุด
น้ำตาล	2.62	3.40	0.49	0.53	5.58	7.06	0.65	0.60	ผลิตเพิ่มขึ้นและส่งออกเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะไปจีน

ตารางที่ 5.23 (ต่อ) สรุปผลกระทบต่อไทยในภาคการผลิตที่สำคัญ

ภาคการผลิต	ผลผลิต (%)		ราคา (%)		มูลค่าส่งออก (%)		มูลค่านำเข้า (%)		อธิบายผลกระทบ
	SR	LR	SR	LR	SR	LR	SR	LR	
ผลิตภัณฑ์อาหาร อื่นๆ	-0.71	-0.64	0.38	0.37	-0.31	-0.10	0.14	0.07	ได้รับผลกระทบจากการลดต้นทุนการผลิตในจีน ทำให้ผลิตและส่งออกลดลง
สิ่งทอ	-1.41	-1.97	0.05	0.03	-1.23	-0.27	-0.64	-1.06	ได้รับผลกระทบจากการลดต้นทุนการผลิตในจีน ทำให้ผลิตและส่งออกลดลง นอกจากนี้อุปสงค์ในประเทศก็ลดต่ำลง ทำให้การนำเข้าลดลงด้วย
เครื่องแต่งกาย	-1.45	-2.75	0.02	-0.01	-2.58	-5.26	1.73	4.01	ได้รับผลกระทบจากการลดต้นทุนการผลิตในจีน ทำให้ผลิตและส่งออกลดลง ในระยะยาวราคามีแนวโน้มลดลง เนื่องจากการแข่งขันกันในตลาดโลก
ผลิตภัณฑ์จากหนัง	-2.66	-3.83	0.09	0.06	-3.49	-5.01	-0.14	-0.22	ได้รับผลกระทบจากการลดต้นทุนการผลิตในจีน ทำให้ผลิตและส่งออกลดลง นอกจากนี้อุปสงค์ในประเทศก็ลดต่ำลง ทำให้การนำเข้าลดลงด้วย
ผลิตภัณฑ์จากไม้	-0.61	-0.82	0.02	0.00	-0.50	-0.62	-0.49	-0.76	ได้รับผลกระทบจากการลดต้นทุนการผลิตในจีน ทำให้ผลิตและส่งออกลดลง นอกจากนี้อุปสงค์ในประเทศก็ลดต่ำลง ทำให้การนำเข้าลดลงด้วย
กระดาษและสิ่งพิมพ์	-0.48	-0.61	0.06	0.05	0.20	0.54	-0.49	-0.67	อุปสงค์ในตลาดโลกเพิ่มขึ้น เพราะเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าอื่น ๆ จำนวนมาก ทำให้ส่งออกเพิ่มขึ้น ในขณะที่อุปสงค์ในประเทศลดต่ำลงพร้อมกับต้นทุนเพิ่มขึ้น ทำให้ปริมาณผลผลิตลดลงและนำเข้าลดลงด้วย
เคมีภัณฑ์ ยาง และพลาสติก	0.00	-0.03	0.16	0.14	1.63	1.96	-0.41	-0.67	อุปสงค์ในตลาดโลกเพิ่มขึ้น เพราะเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าอื่น ๆ จำนวนมาก ทำให้ส่งออกเพิ่มขึ้น ในขณะที่อุปสงค์ในประเทศลดลงพร้อมกับต้นทุนเพิ่มขึ้น ทำให้ปริมาณผลผลิตและการนำเข้าลดลง

ตารางที่ 5.23 (ต่อ) สรุปผลกระทบต่อไทยในภาคการผลิตที่สำคัญ

ภาคการผลิต	ผลผลิต (%)		ราคา (%)		มูลค่าส่งออก (%)		มูลค่านำเข้า (%)		อธิบายผลกระทบ
	SR	LR	SR	LR	SR	LR	SR	LR	
ยานยนต์และชิ้นส่วน	-0.61	-0.85	0.03	0.02	-2.34	-2.38	-0.59	-0.77	ได้รับผลกระทบจากการลดต้นทุนการผลิตในจีน ทำให้ผลิตและส่งออกลดลง นอกจากนี้อุปสงค์ในประเทศก็ลดลง ทำให้นำเข้าลดลงด้วย
ผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่นๆ	-0.48	-0.68	0.04	0.02	0.43	0.48	-0.52	-0.80	อุปสงค์ในตลาดโลกเพิ่มขึ้นเพราะเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าอื่นๆ ทำให้ส่งออกเพิ่มขึ้น ในขณะที่อุปสงค์ในประเทศลดลงพร้อมๆกับต้นทุนเพิ่มขึ้น ทำให้ปริมาณผลผลิตลดลงและนำเข้าลดลงด้วย
เหล็กกล้า	-0.37	-0.51	0.01	0.00	0.55	0.77	-0.63	-0.87	อุปสงค์ในตลาดโลกเพิ่มขึ้นเพราะเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าอื่นๆ จำนวนมาก ทำให้ส่งออกเพิ่มขึ้น ในขณะที่อุปสงค์ในประเทศลดลงพร้อมๆกับต้นทุนเพิ่มขึ้น ทำให้ปริมาณผลผลิตลดลงและนำเข้าลดลงด้วย
ผลิตภัณฑ์โลหะ	-0.59	-0.79	0.00	-0.02	-0.41	-0.49	-0.63	-0.88	ได้รับผลกระทบจากการลดต้นทุนการผลิตในจีน ทำให้ผลิตและส่งออกลดลง ในระยะยาวราคามีแนวโน้มลดลง เนื่องจากการแข่งขันกันในตลาดโลก
อุปกรณ์ไฟฟ้า	-0.66	-1.03	0.02	0.01	-0.58	-0.96	-0.61	-0.96	ได้รับผลกระทบจากการลดต้นทุนในจีน ทำให้ผลิตและส่งออกลดลง นอกจากนี้อุปสงค์ในประเทศก็ลดลง ทำให้นำเข้าลดลงด้วย
เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ	-0.53	-0.70	0.02	0.02	-0.46	-0.57	-0.60	-0.87	ได้รับผลกระทบจากการลดต้นทุนในจีน ทำให้ผลิตและส่งออกลดลง นอกจากนี้อุปสงค์ในประเทศก็ลดลง ทำให้นำเข้าลดลงด้วย
อุตสาหกรรมอื่นๆ	-1.25	-1.80	0.07	0.04	-1.44	-2.09	-0.61	-0.92	ได้รับผลกระทบจากการลดต้นทุนในจีน ทำให้ผลิตและส่งออกลดลง นอกจากนี้อุปสงค์ในประเทศก็ลดลง ทำให้นำเข้าลดลงด้วย

หมายเหตุ SR คือ ผลกระทบในระยะสั้น, LR คือ ผลกระทบในระยะยาว

ภาคการผลิตที่มีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น

มีเพียง 3 ภาคการผลิต ได้แก่ ข้าวแปรรูป, น้ำตาล และข้าวเปลือก

ภาคการผลิตที่มีปริมาณผลผลิตลดลงมาก

ระยะสั้น	ระยะยาว
1. วนสัตว์และไหม (-3.10%)	1. ผลิตภัณฑ์จากหนัง (-3.83%)
2. ผลิตภัณฑ์จากหนัง (-2.66%)	2. วนสัตว์และไหม (-3.37%)
3. น้ำตาลทรายและน้ำตาลอ้อย (-2.37%)	3. เครื่องแต่งกาย (-2.75%)
4. พืชอื่นๆ (-2.12%)	4. น้ำตาลทรายและน้ำตาลอ้อย (-2.10%)
5. น้ำมัน (-1.78%)	5. สิ่งทอ (-1.97%)
6. ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ (-1.72%)	6. น้ำมัน (-1.89%)
7. เมล็ดธัญพืชอื่นๆ (-1.68%)	7. พืชอื่นๆ (-1.84%)
8. เครื่องแต่งกาย (-1.45%)	8. อุตสาหกรรมอื่นๆ (-1.80%)
9. สิ่งทอ (-1.41%)	9. เมล็ดธัญพืชอื่นๆ (-1.67%)
10. อุตสาหกรรมอื่นๆ (-1.25%)	10. ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ (-1.47%)

ภาคการผลิตที่มีปริมาณผลผลิตลดลงมากในระยะสั้น ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มสินค้าเกษตรที่ใช้ที่ดินเป็นปัจจัยหลัก ได้แก่ น้ำตาลทรายและน้ำตาลอ้อย, พืชอื่นๆ และเมล็ดธัญพืชอื่นๆ ซึ่งได้รับผลกระทบจากการมีทรัพยากรจำกัด และกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากหนัง, เครื่องแต่งกาย และสิ่งทอ ซึ่งได้รับผลกระทบจากการลดต้นทุนการผลิตในจีน ส่วนน้ำมัน และวนสัตว์และไหม มีปริมาณผลผลิตลดลงมาก เนื่องจากอุปสงค์ในประเทศหดตัว ส่วนผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ ได้รับผลกระทบจากต้นทุนในประเทศสูงขึ้น จึงผลิตและส่งออกได้ลดลง

ในระยะยาวพบว่า กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้นมีแนวโน้มที่จะลดปริมาณการผลิตมากกว่ากลุ่มสินค้าเกษตร เนื่องจากการเสียเปรียบจีนด้านต้นทุนผลิต ทำให้มีมูลค่าส่งออกลดลงมาก นำไปสู่การหดตัวของภาคการผลิตในท้ายที่สุด

ภาคการผลิตที่มีมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้น

ภาคการผลิตที่มีมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ได้แก่ ข้าวแปรรูป, น้ำตาล, กระดาษและสิ่งพิมพ์, เคมีภัณฑ์ ยาง และพลาสติก, ผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่นๆ และเหล็กกล้า นอกจากนี้ยังมีผลผลิตจากป่าที่ส่งออกได้เพิ่มขึ้นเช่นกัน แต่มีมูลค่าน้อยมาก

ภาคการผลิตที่มีมูลค่าส่งออกลดลงมาก

ระยะสั้น	ระยะยาว
1.น้ำมันและไขมันจากพืช (-10.67%)	1.ข้าวเปลือก (-10.65%)
2.ข้าวเปลือก (-10.56%)	2.น้ำมันและไขมันจากพืช(-10.48%)
3.น้ำตาลทรายและน้ำตาลอ้อย (-8.25%)	3.น้ำตาลทรายและน้ำตาลอ้อย(-8.57%)
4.ฟาร์มปศุสัตว์ (-6.46%)	4.ฟาร์มปศุสัตว์ (-6.27%)
5.เมล็ดพืชน้ำมัน (-4.18%)	5.เครื่องแต่งกาย (-5.26%)
6.ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ (-4.14%)	6.ผลิตภัณฑ์จากหนัง (-5.01%)
7.ผัก ผลไม้ และเมล็ดถั่ว (-3.52%)	7.เมล็ดพืชน้ำมัน (-4.06%)
8.ขนสัตว์และไหม (-3.51%)	8.ผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆ (-3.53%)
9.ผลิตภัณฑ์จากหนัง (-3.49%)	9.ผัก ผลไม้ และเมล็ดถั่ว (-3.36%)
10.พืชเส้นใย (-3.39%)	10.พืชเส้นใย (-3.09%)

เมื่อจีนเริ่มลดอัตราภาษีนำเข้า กลุ่มสินค้าเกษตรของไทยจะมีมูลค่าส่งออกลดลงมากในระยะสั้น โดยเฉพาะน้ำมันและไขมันจากพืช ซึ่งราคาในประเทศจีนลดลงมาก ทำให้จีนส่งออกได้เพิ่มขึ้นมาก สินค้าของไทยจึงได้รับผลกระทบ สำหรับข้าวเปลือก การส่งออกที่ลดลงนั้นสืบเนื่องมาจาก ข้าวเปลือกถูกส่งไปเป็นวัตถุดิบให้กับข้าวแปรรูป ซึ่งเป็นภาคการผลิตที่มีการขยายตัวอย่างมาก เช่นเดียวกับน้ำตาลทรายและน้ำตาลอ้อย ซึ่งต้องใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตน้ำตาล จึงมีการส่งออกลดลง ส่วนฟาร์มปศุสัตว์, เมล็ดพืชน้ำมัน, ผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆ, ผัก ผลไม้ และเมล็ดถั่ว และพืชเส้นใย ได้รับผลกระทบจากต้นทุนการผลิตสูงขึ้น นอกจากนี้ผลิตภัณฑ์จากหนังก็เป็นภาคการผลิตที่มีมูลค่าส่งออกลดลงมาก เนื่องจากไทยเสียเปรียบจีนในด้านต้นทุนการผลิต

ในระยะยาวสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้น จะมีการส่งออกลดลงมากกว่าในระยะสั้น โดยเฉพาะเครื่องแต่งกาย ซึ่งมีมูลค่าส่งออกลดลงมากกว่าผลิตภัณฑ์จากหนัง สืบเนื่องจากอัตราภาษีนำเข้าเครื่องแต่งกายของจีนลดลงมากกว่า คือลดจากอัตราแรกร้อยละ 23.69 เหลืออัตราสุดท้ายร้อยละ 15.07 ในขณะที่อัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์จากหนังลดลงจากอัตราแรกร้อยละ 9.56 เหลืออัตราสุดท้ายร้อยละ 8.27 จึงทำให้เครื่องแต่งกายได้รับผลกระทบมากกว่าผลิตภัณฑ์จากหนัง

ภาคการผลิตที่ไทยส่งออกไปจีนเพิ่มขึ้นมาก

ระยะสั้น	ระยะยาว
1.ข้าวแปรรูป (310.48%)	1.ข้าวแปรรูป (311.89%)
2.พืชเส้นใย (66.67%)	2.พืชเส้นใย (77.78%)
3.ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ (61.49%)	3.ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ (72.42%)
4.เคมีภัณฑ์ยางและพลาสติก(33.44%)	4.เครื่องตีมและยาสูบ (49.21%)
5.ผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่นๆ (28.28%)	5.ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ (43.67%)
6.ผลิตภัณฑ์ปุศุสัตว์ (23.53%)	6.ประมง (42.42%)
7.ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ (23.19%)	7.เคมีภัณฑ์ยางและพลาสติก (39.58%)
8.ประมง (22.22%)	8.ผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่นๆ (33.29%)
9.น้ำตาล (21.60%)	9.ผลิตภัณฑ์ปุศุสัตว์ (29.41%)
10.อุปกรณ์ไฟฟ้า (20.19%)	10.น้ำตาล (26.73%)

ภาคการผลิตที่ไทยส่งออกไปจีนเพิ่มขึ้นมากทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าเกษตร สืบเนื่องจากอัตราภาชนะนำเข้าของจีนลดลงจากเดิมมาก นอกจากนี้ยังมีสินค้าอุตสาหกรรมได้แก่ เคมีภัณฑ์ ยาง และพลาสติก, ผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่นๆ และอุปกรณ์ไฟฟ้า ที่ส่งออกไปจีนได้เพิ่มขึ้นมากเช่นเดียวกัน

ภาคการผลิตที่ไทยนำเข้าจากจีนเพิ่มขึ้นมาก

ระยะสั้น	ระยะยาว
1.ยานยนต์และชิ้นส่วน (43.76%)	1.ยานยนต์และชิ้นส่วน (71.84%)
2.อุปกรณ์คมนาคมอื่นๆ (13.83%)	2.อุปกรณ์คมนาคมอื่นๆ (21.76%)
3.เมล็ดธัญพืชอื่นๆ (10.96%)	3.เครื่องแต่งกาย (21.56%)
4.อุปกรณ์ไฟฟ้า (9.56%)	4.อุปกรณ์ไฟฟ้า (15.54%)
5.เครื่องแต่งกาย (9.24%)	5.ผลิตภัณฑ์จากหนัง (12.16%)
6.น้ำมันและไขมันจากพืช (9.09%)	6.เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ (10.15%)
7.ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ (7.37%)	7.เมล็ดธัญพืชอื่นๆ (9.59%)
8.ผลิตภัณฑ์จากหนัง (7.15%)	8.น้ำมันและไขมันจากพืช (9.09%)
9.เครื่องตีมและยาสูบ (6.67%)	9.อุตสาหกรรมอื่นๆ (8.72%)
10.เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ (6.40%)	10.ผลิตภัณฑ์จากไม้ (8.32%)

ในระยะสั้น ไทยจะนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมจากจีนเพิ่มขึ้นมาก โดยเฉพาะยานยนต์และชิ้นส่วน ซึ่งราคาส่งออกของจีนลดลงมาก นอกจากนี้ยังมีอุปกรณ์คมนาคมอื่นๆ, อุปกรณ์ไฟฟ้า, เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ ส่วนสินค้าเกษตรที่ไทยนำเข้าจากจีนเพิ่มขึ้นมากจะเป็นเมล็ดธัญพืชอื่นๆ, น้ำมันและไขมันจากพืช และเครื่องดื่มและยาสูบ เนื่องจากจีนมีภาชี้นำเข้าลดลงมาก ทำให้ราคาสินค้ากลุ่มนี้ลดลงด้วย สำหรับสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้นได้แก่ เครื่องแต่งกาย และผลิตภัณฑ์จากหนัง ก็มีการนำเข้าจากจีนเพิ่มขึ้นเช่นกัน ส่วนในระยะยาวพบว่า ไทยมีแนวโน้มที่จะนำเข้าสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้นจากจีนมากขึ้น

5.6 การเปรียบเทียบทิศทางและขนาดของผลกระทบในระยะสั้นและระยะยาว

5.6.1 ผลกระทบระดับมหภาค

จากการศึกษาพบว่า ผลกระทบระดับมหภาคของไทยทั้งในระยะสั้นและระยะยาว มีทิศทางที่สอดคล้องกัน ยกเว้นมูลค่าการส่งออก ซึ่งในระยะสั้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.12 แต่ในระยะยาวลดลงร้อยละ 0.08 เนื่องจากเมื่อจีนใช้อัตราภาชีนำเข้าอัตราสุดท้าย ราคาสินค้านำเข้าจะลดลงอย่างมาก ทำให้ต้นทุนการผลิตและราคาสินค้าลดลง ส่งผลให้การส่งออกของจีนเพิ่มขึ้นกว่าเดิมมาก ไทยจึงมีแนวโน้มที่จะส่งออกได้น้อยลง ทั้งนี้ข้อสมมติของแบบจำลองกำหนดให้เทคโนโลยีเป็นตัวแปรคงที่ จึงไม่สามารถเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพการผลิตได้ ส่วนตัวแปรมหภาคอื่นๆจะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ค่าเช่าที่ดิน และค่าเช่าสินค้าทุน เพิ่มขึ้น โดยที่ขนาดผลกระทบในระยะยาวจะมากกว่าในระยะสั้น เช่นเดียวกับค่าแรง ซึ่งมีแนวโน้มลดลงอย่างมาก เนื่องจากอุปสงค์ต่อการจ้างงานลดลงจากการลดตัวของภาคอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น การที่ค่าแรงลดลงค่อนข้างมาก ทำให้ดัชนีราคาปัจจัยการผลิตขั้นต้นในระยะยาวเพิ่มขึ้นน้อยกว่าในระยะสั้น เช่นเดียวกับดัชนีราคาผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ, ดัชนีราคาผู้บริโภค และดัชนีการส่งออก ส่วนดัชนีราคานำเข้าในระยะยาวจะปรับตัวลดลงมากกว่าระยะสั้น เนื่องจากปริมาณการผลิตในตลาดโลกเพิ่มขึ้น จึงทำให้ราคาสินค้าในตลาดโลกมีแนวโน้มลดลง จากการเพิ่มขึ้นของดัชนีราคาส่งออก และการลดลงของดัชนีราคานำเข้า ทำให้อัตราการค้าของไทยเพิ่มขึ้นทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

สำหรับตัวแปรมหภาคอื่นๆ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ, การลงทุน, การออม, การบริโภค, รายได้ครัวเรือน, สวัสดิการสังคม และมูลค่าการนำเข้า มีแนวโน้มที่จะลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนดุลการค้าของไทยในระยะยาวจะเพิ่มขึ้นมากกว่าในระยะสั้น เนื่องจากมูลค่าการนำเข้าลดลงในอัตราที่มากกว่ามูลค่าการส่งออก

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของสวัสดิการพบว่า มีทิศทางที่สอดคล้องกันทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยที่ ขนาดผลกระทบในระยะสั้นจะน้อยกว่าในระยะยาว กล่าวคือ องค์ประกอบทางด้านอัตราการค่า ทำให้สวัสดิการของไทยเพิ่มขึ้น เนื่องจากประเทศไทยมีอัตราการค่าเพิ่มขึ้น ส่วนองค์ประกอบทางด้านอื่นๆ ทำให้สวัสดิการมีมูลค่าลดลงทั้งสิ้น โดยที่ขนาดของผลกระทบในระยะยาวจะมากกว่าในระยะสั้น

ด้านการค้าระหว่างประเทศของไทยพบว่า มีการส่งออกไปยังจีนเพิ่มขึ้นเพียงประเทศเดียว ส่วนการส่งออกไปยังประเทศอื่นๆ ต่างก็มีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะในระยะยาวซึ่งได้รับผลกระทบมากกว่าในระยะสั้น สำหรับการค้าระหว่างประเทศของจีน จะสามารถส่งออกเพิ่มขึ้นในทุกๆ ประเทศ ซึ่งเป็นผลมาจากการได้เปรียบด้านต้นทุนการผลิตนั่นเอง

5.6.2 ผลกระทบระดับภาคการผลิต

ทิศทางการเปลี่ยนแปลงของปริมาณผลผลิต มีความสอดคล้องกันทั้งในระยะสั้นและระยะยาว กล่าวคือ ข้าวแปรรูป, น้ำตาล และข้าวเปลือก มีการผลิตเพิ่มขึ้น ซึ่งในระยะยาวจะมีการขยายตัวมากกว่าในระยะสั้น ส่วนภาคการผลิตอื่นๆจะมีปริมาณผลผลิตลดลง โดยที่ในหลายภาคการผลิตของกลุ่มสินค้าเกษตรจะมีขนาดของผลกระทบเพิ่มขึ้น เช่น ผัก ผลไม้ เมล็ดถั่ว, พืชเส้นใย, ผลิตภัณฑ์จากสัตว์อื่นๆ, ประมง, น้ำมันและไขมันจากพืช เนื่องจากค่าเช่าที่ดินแพงขึ้น แต่ก็มีสินค้าการเกษตรบางภาคการผลิตที่มีปริมาณผลผลิตในระยะยาวลดลงน้อยกว่าในระยะสั้น เช่น พืชอื่นๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการส่งออกมีแนวโน้มที่ดีขึ้น สำหรับกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น และสินค้าอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ จะมีผลผลิตลดลงอย่างต่อเนื่อง

ในด้านของราคาสินค้าซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามต้นทุนนั้น จะมีเพียงเครื่องแต่งกาย, ผลิตภัณฑ์โลหะ และอุปกรณ์คมนาคมอื่น ที่มีราคาลดลงในระยะยาว เนื่องจากการแข่งขันกันในตลาดโลก ส่วนภาคการผลิตอื่นๆจะมีราคาเพิ่มขึ้นทั้งสิ้น โดยที่ขนาดของผลกระทบในระยะยาวจะน้อยกว่าในระยะสั้นเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ระดับมหภาคที่พบว่า ดัชนีราคาผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และดัชนีราคาผู้บริโภค มีอัตราการเพิ่มขึ้นในระยะยาวน้อยกว่าในระยะสั้น สำหรับภาคการผลิตที่มีราคาเพิ่มขึ้นมากในระยะยาว ได้แก่ ผัก ผลไม้ และเมล็ดถั่ว, เมล็ดพืชน้ำมัน, น้ำตาลทรายและน้ำตาลอ้อย, พืชอื่นๆ, ข้าวแปรรูป และ น้ำตาล สืบเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของค่าเช่าที่ดินนั่นเอง

ในด้านการส่งออกพบว่า ภาคการผลิตที่ส่งออกได้มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ข้าวแปรรูป, น้ำตาล, กระดาษและสิ่งพิมพ์, เคมีภัณฑ์ ยาง และพลาสติก, ผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่น, เหล็กกล้า

และผลผลิตจากป่า ส่วนภาคการผลิตอื่นๆจะมีทิศทางการส่งออกที่ลดลงทั้งสิ้น โดยที่ขนาดของผลกระทบในกลุ่มสินค้าเกษตรจะลดลงในระยะยาว ส่วนสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้นและสินค้าอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ จะส่งออกลดลงในอัตราที่สูงขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสินค้าอุตสาหกรรมโดยเฉพาะสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้น มีแนวโน้มของการส่งออกที่แย่งกว่าสินค้าเกษตร

ในด้านการนำเข้า เครื่องดื่มและยาสูบเป็นภาคการผลิตที่มีมูลค่าและปริมาณการนำเข้าในระยะสั้นเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในขณะที่ระยะยาวติดลบ เนื่องจากราคาในประเทศมีแนวโน้มว่าจะลดลง จึงบริโภคสินค้าในประเทศมากขึ้นแทนการนำเข้า ส่วนมูลค่านำเข้าในภาคการผลิตอื่นๆมีทิศทางที่สอดคล้องกัน โดยกลุ่มสินค้าการเกษตรที่นำเข้าติดลบ จะมีขนาดของผลกระทบมากขึ้นในระยะยาว ส่วนกลุ่มสินค้าเกษตรที่นำเข้าเป็นบวก จะมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่ลดลง แสดงให้เห็นว่าในระยะยาว ไทยมีแนวโน้มที่ลดการนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศ สำหรับสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้นและสินค้าอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ ก็มีมูลค่าการนำเข้าลดลงมากในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับผลกระทบในระดับมหภาคที่พบว่า มูลค่านำเข้าของประเทศมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ

ด้านการค้ากับจีนพบว่า ในบางภาคการผลิต อัตราภาชนะนำเข้าของจีนที่ลดลงยังคงสูงกว่าอัตราเดิมที่จีนเก็บจากไทย เช่น เมล็ดธัญพืชอื่นๆ, น้ำตาลทรายและน้ำตาลอ้อย, ผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆ, แร่ธาตุอื่นๆ, เครื่องดื่มและยาสูบ, ผลิตภัณฑ์จากหนัง, ผลิตภัณฑ์จากไม้, ยานยนต์และชิ้นส่วน และอุปกรณ์คมนาคมอื่นๆ ทำให้ไทยส่งออกสินค้าเหล่านี้ไปจีนได้ลดลง โดยในระยะยาวจะมีขนาดของผลกระทบน้อยกว่าในระยะสั้น เนื่องจากอัตราภาชนะนำเข้าของจีนลดต่ำลงนั่นเอง อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตที่น่าสนใจว่า ในผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆ แม้อัตราภาชนะนำเข้าของจีนจะสูงกว่าอัตราเดิม แต่ไทยก็ส่งออกไปจีนได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากอุปสงค์ต่อผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆในประเทศจีนสูงขึ้น เพราะต้องนำไปเป็นวัตถุดิบในการผลิตอาหารอื่นๆ ซึ่งมีการขยายปริมาณการผลิตมาก และเมื่อพิจารณามูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆจากไทยไปจีนก็พบว่า เพิ่มขึ้นทั้งในระยะสั้น และระยะยาว นอกจากนี้พบว่า ในบางภาคการผลิตมีมูลค่าการส่งออกจากไทยไปจีนลดลง แม้อัตราภาชนะนำเข้าของจีนจะลดลง ได้แก่ กลุ่มเมล็ดพืชน้ำมัน น้ำมันและไขมันจากพืช เพราะได้รับผลกระทบจากราคาของจีนที่ลดลงมาก และการเคลื่อนย้ายทรัพยากรไปสู่ภาคการผลิตอื่นๆ ที่ขยายตัวมากกว่า ส่วนในภาคการผลิตอื่นๆ มีแนวโน้มที่จะส่งออกไปจีนได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สำหรับการนำเข้าจากจีนนั้นพบว่า สินค้าเกษตรในกลุ่มของ ผัก ผลไม้ และเมล็ดถั่ว, ผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆ ขนสัตว์และไหม มีการนำเข้าจากจีนเพิ่มขึ้นในระยะสั้น แต่ลดลงในระยะยาว ส่วนพืชเส้นใย และพืชอื่นๆ จะลดการนำเข้าจากจีน โดยที่อัตราการลดลงในระยะยาวจะมากกว่าในระยะสั้น สำหรับสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้นและสินค้าอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ จะมีการนำเข้าจาก

จีนเพิ่มขึ้นทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยที่ขนาดของผลกระทบในระยะยาวจะมากกว่าในระยะสั้น

ด้านผลกระทบระดับภาคการผลิตของจีนนั้น จะเริ่มพิจารณาจากราคานำเข้าซึ่งพบว่าเมื่อจีนลดอัตราภาษี ราคาสินค้านำเข้าจะลดลงทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยที่อัตราการลดลงในระยะยาวจะมากกว่า ยกเว้นภาคการผลิตข้าวแปรรูปและถ่านหิน ซึ่งราคาสินค้านำเข้าในระยะยาวจะลดลงในอัตราที่น้อยกว่าในระยะสั้น เนื่องจากมีอัตราภาษีนำเข้าอัตราแรกและอัตราสุดท้ายเท่ากัน นอกจากนี้ในบางภาคการผลิตพบว่า ราคาสินค้านำเข้ากลับเพิ่มขึ้น สืบเนื่องจากอัตราภาษีนำเข้าของจีนสูงกว่าอัตราเดิม เช่น ข้าวเปลือก, น้ำตาลทรายและน้ำตาลอ้อย และผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆ ทำให้ราคาในประเทศเพิ่มขึ้นทั้งในระยะสั้นและระยะยาว หรือเป็นผลมาจากอัตราภาษีนำเข้าของจีนเท่ากับศูนย์ ทั้งก่อนและหลังเข้าเป็นสมาชิก WTO จึงทำให้อัตรานำเข้าอาจสูงขึ้นได้ ซึ่งจะส่งผลให้ราคาในประเทศจีนมีทิศทางเพิ่มขึ้นในระยะยาว เช่น เมล็ดข้าวสาลี, น้ำมันดิบ และก๊าซ

นอกจากนี้ ในกลุ่มสินค้าเกษตรบางภาคการผลิตก็มีราคาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น ผักผลไม้ และเมล็ดถั่ว, พืชเส้นใย, พืชอื่นๆ, น้ำตาล, ผลผลิตจากป่า และประมง ด้วยเหตุที่ค่าเช่าที่ดินของจีนสูงขึ้นมาก ส่วนในภาคการผลิตข้าวแปรรูป, น้ำมันและไขมันจากพืช, เมล็ดธัญพืชอื่นๆ และผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ จะมีราคาลดลงทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เนื่องจากอัตราภาษีนำเข้าของจีนลดลง โดยที่อัตราการลดลงในระยะยาวจะน้อยกว่าในระยะสั้น ที่กล่าวมาทั้งหมดจึงสรุปได้ว่า ราคาสินค้าซึ่งสะท้อนให้เห็นต้นทุนการผลิตในกลุ่มสินค้าเกษตรของจีนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในระยะยาว

สำหรับราคาสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น และสินค้าอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ จะลดลงทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยที่อัตราการลดลงในระยะยาวจะมากกว่าในระยะสั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ต้นทุนการผลิตของสินค้าอุตสาหกรรมโดยเฉพาะสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้น มีแนวโน้มที่จะลดลงเรื่อยๆ

ด้านการนำเข้าของจีนพบว่า ภาคการผลิตใดที่มีอัตราภาษีนำเข้าสูงกว่าอัตราเดิม ก็จะมีการนำเข้ลดลง โดยมีขนาดของผลกระทบในระยะยาวน้อยกว่าในระยะสั้น ส่วนภาคการผลิตอื่นๆ จะมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นทั้งสิ้น โดยเฉพาะเมล็ดธัญพืชอื่นๆ, ผัก ผลไม้ และเมล็ดถั่ว, ข้าวแปรรูป, เครื่องดื่มและยาสูบ, ยานยนต์และชิ้นส่วน ซึ่งจะมีมูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นมาก เนื่องจากอัตราภาษีนำเข้าของจีนลดลงจากเดิมมาก ส่วนในภาคการผลิตอื่นๆก็จะมีอัตราการเพิ่มของมูลค่านำเข้าในระยะยาวมากกว่าในระยะสั้นเช่นกัน

สำหรับผลกระทบต่อ การส่งออกของจีนพบว่า ภาคการผลิตใดที่มีราคาแพงขึ้นก็จะส่งออกได้น้อยลง ซึ่งเป็นไปตามกฎของอุปสงค์ ตัวอย่างเช่น กลุ่มสินค้าเกษตร โดยที่อัตราการลดลงของการส่งออกในระยะยาวจะมากกว่าในระยะสั้น ส่วนภาคการผลิตใดที่มีราคาถูกลง ก็ส่งออกได้มากขึ้น เช่น สินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้นและสินค้าอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ โดยแนวโน้มของการส่งออกจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นกลุ่มสินค้าเกษตร เช่น น้ำมันและไขมันจากพืช, ข้าวแปรรูป, น้ำตาล, เมล็ดธัญพืชอื่นๆ, และเมล็ดพืชน้ำมัน ซึ่งมีราคาลดลง และส่งออกได้มากขึ้น แต่อัตราการเพิ่มในระยะยาวจะน้อยกว่าในระยะสั้น นอกจากนี้ในบางภาคการผลิตจะส่งออกได้เพิ่มขึ้นในระยะสั้น แต่ลดลงในระยะยาว เช่น ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของราคาที่ลดลงในระยะสั้น แต่เพิ่มขึ้นในระยะยาว

และเมื่อเปรียบเทียบมูลค่าส่งออกและนำเข้าของจีน โดยเฉพาะในระยะยาวพบว่า มูลค่านำเข้าจะเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่ามูลค่าส่งออกในหลายๆภาคการผลิต เช่น เมล็ดธัญพืชอื่นๆ, น้ำมันและไขมันจากพืช, ข้าวแปรรูป, เครื่องดื่มและยาสูบ, สิ่งทอ และเครื่องแต่งกาย แต่ในกลุ่มสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้นนี้ ดุลการค้าจะเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับก่อนจีนลดภาษี เช่นเดียวกับสินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ เช่น ผลิตภัณฑ์โลหะ, อุปกรณ์คมนาคมอื่น ๆ และอุปกรณ์ไฟฟ้า

ในด้านปริมาณการผลิตนั้นพบว่า เมล็ดธัญพืชอื่นๆ, น้ำมันและไขมันจากพืช, ข้าวแปรรูป และน้ำตาล มีผลผลิตลดลงมากทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพราะได้รับผลกระทบจากการถูกทดแทนด้วยสินค้านำเข้า และพบว่าในบางภาคการผลิต แม้จะส่งออกได้น้อยลง แต่ปริมาณการผลิตก็เพิ่มขึ้น เช่น ผัก ผลไม้ และเมล็ดถั่ว, พืชเส้นใย, ผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆ และประมง ทั้งนี้เพื่อนำไปเป็นวัตถุดิบให้กับภาคการผลิตอื่น ๆ ที่มีการขยายตัวมาก ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์, ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ, และผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ ส่วนสินค้าเกษตรอื่นๆ สินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น และสินค้าอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ จะผลิตเพิ่มขึ้นทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ เครื่องแต่งกาย และยานยนต์และชิ้นส่วน โดยอัตราการเพิ่มขึ้นในระยะยาวจะมากกว่าในระยะสั้น

ในด้านการค้าระหว่างประเทศนั้น มีการเปรียบเทียบอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าส่งออกในตลาดสำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น, สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป เพื่อดูภาวะการแข่งขันระหว่างไทยกับจีน จากการศึกษาพบว่า การส่งออกของไทยไปยังตลาดหลักมีทิศทางที่ลดลงในทุกภาคการผลิต โดยเฉพาะสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้นและสินค้าอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ ซึ่งในระยะยาวจะมีอัตราการลดลงมากกว่าในระยะสั้น ขณะเดียวกัน การส่งออกของจีนไปยังตลาดทั้งสาม จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่าไทยมีแนวโน้มที่จะเสียส่วนแบ่งตลาดให้กับจีนใน

อนาคต สำหรับการส่งออกสินค้าเกษตรพบว่า ขนาดผลกระทบของไทยในระยะยาวจะลดลงในหลายภาคการผลิต เช่น ผัก ผลไม้ และเมล็ดถั่ว, พืชเส้นใย, ผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆ, ประมง, ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ และผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ ขณะที่การส่งออกสินค้าเกษตรของจีน มีแนวโน้มว่าจะลดลงในตลาดดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า สินค้าเกษตรของไทยน่าจะมีโอกาสที่ดีขึ้นในการส่งออก ขณะที่สินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น และสินค้าอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ ต้องเผชิญกับการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นในอนาคต

นอกจากนี้ เมื่อนำตัวเลขอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าส่งออกไปยังตลาดสำคัญ มาเปรียบเทียบกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่านำเข้าจากตลาดดังกล่าว จะพบว่า การส่งออกและการนำเข้าของไทยไม่แตกต่างกันมากนัก กล่าวคือ มูลค่านำเข้าของไทยจากญี่ปุ่น, สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป จะลดลงในหลายๆภาคการผลิต ยกเว้น ผัก ผลไม้ และเมล็ดถั่ว, ผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆ, ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ และผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ ที่มีการนำเข้าเพิ่มขึ้น ส่วนประเทศจีนนั้น แม้บางภาคการผลิตจะส่งออกไปยังตลาดทั้งสามมากขึ้น แต่ก็มี การนำเข้าเพิ่มขึ้นมากเช่นกัน ตัวอย่างเช่น เมล็ดธัญพืชอื่นๆ, ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์, ข้าวแปรรูป, เครื่องดื่มและยาสูบ, เครื่องแต่งกาย, ยานยนต์และชิ้นส่วน ซึ่งเป็นผลมาจากการลดลงภาชนะนำเข้านั่นเอง

และเมื่อพิจารณาเฉพาะมูลค่าการนำเข้าทั้งในระยะสั้นและระยะยาว จะพบว่า การนำเข้าของไทยส่วนใหญ่มีทิศทางเดียวกัน แต่ขนาดของผลกระทบมากขึ้น สำหรับภาคการผลิตของจีนที่นำเข้าจากญี่ปุ่น, สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ลดลงทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ได้แก่ เมล็ดพืชน้ำมัน และผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆ โดยที่อัตราการลดลงในระยะยาวจะน้อยกว่าในระยะสั้น ส่วนภาคการผลิตที่นำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ แร่ธาตุอื่นๆ เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ เพื่อนำมาใช้ผลิตสินค้าในประเทศ

5.7 การอธิบายผลการศึกษาด้วยทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ

5.7.1 ทฤษฎีเฮคเซอร์-โอห์ลิน (H-O Theorem)

สมมติฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการศึกษา ยึดหลักทฤษฎีเฮคเซอร์-โอห์ลิน เนื่องจากข้อสมมติสำคัญของทฤษฎีคือ ฟังก์ชันการผลิตเป็นแบบนีโอคลาสสิก กล่าวคือ ในการผลิตสินค้าต้องใช้ปัจจัยการผลิตทั้งแรงงานและทุน การผลิตในระยะสั้นเป็นไปตามกฎการลดลงของผลได้ ส่วนในระยะยาว การผลิตมีลักษณะของผลได้ต่อขนาดคงที่ หรือฟังก์ชันการผลิตเป็นแบบ Homogenous of degree one ซึ่งสอดคล้องกับฟังก์ชันการผลิตในแบบจำลอง GTAP

สาระสำคัญของทฤษฎีเฮคเชอร์-โอห์ลิน คือ “ประเทศจะส่งออกสินค้าที่เน้นใช้ปัจจัยการผลิตที่มีอยู่มากโดยเปรียบเทียบ และนำเข้าสินค้าที่เน้นใช้ปัจจัยการผลิตที่มีอยู่น้อยโดยเปรียบเทียบ” นั่นคือ ถ้าประเทศใดเป็นประเทศที่มีแรงงานมาก (Labor abundant country) ประเทศนั้นก็ส่งออกสินค้าที่เน้นใช้แรงงานเป็นปัจจัยหลัก (Labor intensive goods) ในทางตรงกันข้าม ประเทศที่มีสินค้าประเภททุนมาก (Capital abundant country) ก็ส่งออกสินค้าที่เน้นใช้สินค้าประเภททุนเป็นปัจจัยหลัก” (ศรีวงศ์ สุมิตร และ สาลินี วรบัณฑิต, 2542)

ในการที่จะชี้ว่าประเทศใดเป็นประเทศที่มีทุนมากหรือมีแรงงานมากนั้น เป็นการอธิบายในเชิงเปรียบเทียบ โดยจะใช้แนวคิดของลีองทีฟ ซึ่งอธิบายด้วยอัตราส่วนของปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในประเทศ

อัตราส่วนปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในประเทศ คือสัดส่วนของสินค้าทุนต่อจำนวนแรงงาน ถ้าสัดส่วนของสินค้าทุนต่อจำนวนแรงงานที่มีอยู่ในประเทศ 1 มากกว่าประเทศ 2 ดังนั้นประเทศ 1 ก็ต้องเป็นประเทศที่มีสินค้าทุนมากกว่าประเทศ 2 โดยเปรียบเทียบ ในทางตรงกันข้าม ประเทศ 2 คือประเทศที่มีแรงงานมากโดยเปรียบเทียบกับประเทศ 1

ดังนั้นก่อนที่จะอธิบายแบบแผนการค้าที่ได้จากผลการศึกษา จึงควรพิจารณาลักษณะของปัจจัยการผลิตในแต่ละประเทศ เพื่อดูว่าประเทศใดมีปัจจัยการผลิตชนิดไหนมากกว่าหรือน้อยกว่าโดยเปรียบเทียบ

จากการศึกษาฐานข้อมูลแบบจำลอง GTAP ของ Wang (1997) เกี่ยวกับทรัพยากรและการใช้ปัจจัยการผลิตในแต่ละประเทศ พบว่าการกระจายทรัพยากรการผลิตในโลก มีลักษณะไม่สม่ำเสมอ กล่าวคือ กลุ่มประเทศที่ร่ำรวยที่สุด (สหรัฐอเมริกา, แคนาดา, ญี่ปุ่น, สหภาพยุโรป และออสเตรเลีย/นิวซีแลนด์) มีจำนวนแรงงานเพียง 15% ของกำลังแรงงานทั้งโลก แต่มีทุนมากถึง 75% ของทุนทั้งหมดในโลก ในทางตรงกันข้าม กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่มีรายได้ต่ำ (อาเซียน, จีน และเอเชียใต้) มีแรงงานมากกว่าครึ่งหนึ่งของกำลังแรงงานทั้งหมดในโลก แต่มีทุนน้อยกว่า 4% ของทุนทั้งหมดในโลก และกลุ่มประเทศร่ำรวยที่สุดยังมีแรงงานที่มีทักษะมากกว่าโดยเปรียบเทียบ ในขณะที่จีน, อาเซียน และเอเชียใต้ จะมีแรงงานที่ไร้ทักษะมากกว่าโดยเปรียบเทียบ นอกจากนี้สหรัฐอเมริกา, แคนาดา และออสเตรเลีย/นิวซีแลนด์ ยังเป็นประเทศที่มีที่ดินมาก (สัดส่วนของที่ดินมากกว่าสัดส่วนของแรงงานโดยเปรียบเทียบ) ในขณะที่ประเทศอื่น ๆ มีแรงงานมากกว่าโดยเปรียบเทียบ (สัดส่วนของแรงงานมากกว่าสัดส่วนของที่ดินโดยเปรียบเทียบ)

การกระจายทรัพยากรที่ไม่สม่ำเสมอดังกล่าวมานี้ ทำให้เกิดความแตกต่างในการเน้นใช้ปัจจัยการผลิตในแต่ละประเทศ กล่าวคือ จีนและไทยเป็นประเทศที่มีแรงงานมากกว่าทุนโดยเปรียบเทียบ รูปแบบการค้าจึงมีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยส่งออกสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้นเป็นหลัก ได้แก่ สิ่งทอ, เครื่องแต่งกาย, ผลิตภัณฑ์จากหนัง, ผลิตภัณฑ์จากไม้ รวมทั้งอุปกรณ์ไฟฟ้า (วงจรรีเลย์ทรอนิกส์) และนำเข้าสินค้าที่ใช้ทุนเข้มข้นเป็นหลัก ได้แก่ เหล็กกล้า, โลหะอื่นๆ, ผลิตภัณฑ์โลหะ, ยานยนต์และชิ้นส่วน, อุปกรณ์คมนาคมอื่นๆ, เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ

จึงสรุปได้ว่า การที่จีนและไทยมีรูปแบบการค้าที่คล้ายคลึงกัน โดยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในสินค้าที่เน้นใช้แรงงานเหมือนกัน จะทำให้การแข่งขันเกิดขึ้นอย่างรุนแรง โดยที่จีนจะเป็นฝ่ายได้เปรียบ เพราะมีต้นทุนการผลิตลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลมาจากการลดภาษีนำเข้า ในขณะที่ไทยจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบ เพราะไม่สามารถแข่งขันทางด้านราคากับจีนได้ จึงมีแนวโน้มที่จะเสียส่วนแบ่งตลาดให้กับจีนในอนาคต

5.7.2 ทฤษฎีสตอลเปอร์-แซมมวลสัน (Stolper-Samuelson Theorem)

เมื่อจีนเปิดเสรีทางการค้าโดยการลดภาษีนำเข้า จะทำให้อัตราค่าจ้างสูงขึ้น เนื่องจากจีนเป็นประเทศที่มีแรงงานมากกว่าทุนโดยเปรียบเทียบ จึงผลิตและส่งออกสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้นเป็นหลัก การลดกำแพงภาษีจึงทำให้อุปสงค์ต่อสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้นสูงขึ้น จึงต้องผลิตมากขึ้นเพื่อรองรับปริมาณความต้องการที่เพิ่มขึ้นทั้งในประเทศและจากต่างประเทศ ส่งผลให้อุปสงค์ต่อการจ้างงานสูงขึ้น อัตราค่าจ้างจึงเพิ่มขึ้นในท้ายที่สุด ขณะเดียวกัน ค่าเช่าสินค้าทุนจะลดลง เนื่องจากมีการนำเข้าสินค้าที่ใช้ทุนเข้มข้นจากต่างประเทศมากขึ้น การผลิตสินค้าที่ใช้ทุนเข้มข้นในประเทศจึงลดลง ทำให้ค่าเช่าสินค้าทุนของจีนลดลงเป็นลำดับต่อมา

จากผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีสตอลเปอร์-แซมมวลสันที่กล่าวไว้ว่า เมื่อประเทศกำลังพัฒนาเปิดเสรีทางการค้า จะทำให้ราคาปัจจัยการผลิตที่มีอยู่มากโดยเปรียบเทียบสูงขึ้น เพราะอุตสาหกรรมที่ใช้ปัจจัยชนิดนี้ขยายตัว ส่วนราคาปัจจัยการผลิตที่มีอยู่น้อยโดยเปรียบเทียบจะลดลง เพราะอุตสาหกรรมที่ใช้ปัจจัยชนิดนี้หดตัว

5.8 การเปรียบเทียบผลการศึกษากับงานวิจัยเชิงปริมาณอื่นๆ

การศึกษามลกระทบต่อไทยเมื่อจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO ในครั้งนี้ มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของงานวิจัยอื่นๆ ในหลายประเด็น แต่ก็ยังมีบางประเด็นที่ให้ผลการศึกษาแตกต่างกัน จึงได้สรุปให้เห็นอย่างชัดเจนดังตารางที่ 5.24 ว่าผลการศึกษาของใครสอดคล้องหรือแตกต่างจากการศึกษาในครั้งนี้บ้าง

ในส่วนของวิธีการวิจัย เป็นการใช้แบบจำลองดุลยภาพทั่วไป โดยการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบจำลอง GTAP version 4 เช่นเดียวกับงานวิจัยอื่นๆ แต่การแบ่งกลุ่มสินค้าจะครอบคลุมมากที่สุดถึง 50 ภาคการผลิต ผลการศึกษาที่ได้จึงแสดงให้เห็นอัตราการเปลี่ยนแปลงในแต่ละภาคการผลิตได้โดยละเอียด ซึ่งในการศึกษานี้ ได้วิเคราะห์ผลกระทบทั้งในระดับมหภาคและระดับภาคการผลิต ภายใต้กรอบแนวคิดของทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ มีการอธิบาย เปรียบเทียบ และวิเคราะห์ผลในแต่ละด้านอย่างชัดเจนมากขึ้น เช่น การศึกษาผลกระทบต่อองค์ประกอบด้านต่างๆของสวัสดิการ เป็นต้น

นอกจากนี้ งานวิจัยอื่นๆที่รวมรวมมานั้น ได้ทำการศึกษาอยู่ในช่วงก่อนที่จีนจะเข้าเป็นสมาชิก WTO จึงมีความไม่แน่นอนในข้อตกลงทางการค้า กำหนดระยะเวลาของมาตรการเปิดเสรีในประเด็นต่างๆ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อผูกพันกับ WTO ในการลดอัตราภาษีและมาตรการที่ใช้ภาษี จึงต้องใช้ตัวเลขการลดอัตราภาษีจากข้อเสนอของจีน เช่น การศึกษาของ Wang(1997), USITC, Tuan และ Wang(2001) หรือจากข้อตกลงระหว่างสหรัฐอเมริกากับจีน เช่น การศึกษาของ ASEAN Secretariat (2000) และ Wang (2001)

การศึกษาในครั้งนี้ได้แก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว ด้วยการใช้อัตราภาษีตามข้อผูกพันของ WTO ซึ่งได้จากมติรับรองรายงานและตารางข้อผูกพันสินค้าและบริการของจีน โดยมีข้อมูลอัตราภาษีในแต่ละสินค้ากว่า 7,000 รายการ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่านำเข้าของจีนจากทั่วโลกในปี ค.ศ.1999 เพื่อให้ได้อัตราภาษีรายสินค้า 50 ภาคการผลิต ซึ่งในการประเมินผลกระทบนั้นจะแบ่งเป็น 2 ช่วง คือช่วงแรกเป็นการศึกษาผลกระทบในระยะสั้น เมื่อจีนใช้อัตราภาษีอัตราแรกในวันที่เข้าเป็นสมาชิก WTO และช่วงที่สอง เป็นการศึกษาผลกระทบในระยะยาว เมื่อจีนใช้อัตราภาษีนำเข้าอัตราสุดท้าย ทำให้ผลการศึกษาที่ได้ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางนโยบายการปรับตัวของไทยทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ตารางที่ 5.24 การเปรียบเทียบผลการศึกษากับงานวิจัยเชิงปริมาณอื่นๆ

ผู้วิจัย	ผลการศึกษาที่สอดคล้องกัน	ผลการศึกษาที่แตกต่างกัน	ผลการศึกษาในครั้งนี้สำหรับประเด็นที่ต่างกัน
Wang (1997)	-สินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้น จากจีนมีมูลค่าการส่งออก สุทธิเพิ่มขึ้น -การแข่งขันในสินค้าที่ใช้แรง งานเข้มข้นมีมากขึ้น ส่งผลให้ ราคาสินค้าและเครื่องแต่ง กายลดลง	-	-
Wang (1999)	-การส่งออกโดยรวมของไทย จะลดลง -เสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยจะ ถูกกระทบมากที่สุด	-สินค้าของไทยที่จะส่งออก ได้เพิ่มขึ้นคือ ผลิตภัณฑ์ปศุ สัตว์, ประมง และอาหาร แปรรูป	-สินค้าของไทยที่จะส่ง ออกได้เพิ่มขึ้นคือ ข้าว แปรรูป, น้ำตาล, เคมี ภัณฑ์ ยาง และพลาสติก, กระดาษและสิ่งพิมพ์ และผลิตภัณฑ์จากแร่ ธาตุอื่นๆ
Walmsley และ Herlel (2000)	-ประเทศคู่แข่งจีนในตลาดสิ่ง ทอและเครื่องแต่งกาย เช่น เอ เซียตะวันออกเฉียงใต้ จะมี ค่า GDP และสวัสดิการลดลง	-	-
ASEAN Secretariat (2000)	-การเข้าเป็นสมาชิก WTO จะ ช่วยให้ไทยส่งออกไปจีนได้ มากขึ้น -เศรษฐกิจของไทยจะหดตัว มี GDP ลดลง ในขณะที่จีนมี GDP สูงขึ้น -จีนจะส่งออกได้เพิ่มขึ้นและมี อัตราการค่าที่แย่ง -การลงทุนในจีนจะเพิ่มขึ้น ส่วนการลงทุนในไทยจะลด ลง	-การส่งออกของไทยจะเพิ่ม ขึ้น และมีมูลค่าส่งออกสุทธิ เป็นบวก ส่วนอัตราการค่า ของไทยจะแย่ง	-การส่งออกของไทยมี แนวโน้มลดลงในระยะ ยาว ดุลการค้าของไทย จะติดลบ แต่มูลค่าการ เปลี่ยนแปลงของดุลการค้า จะเพิ่มขึ้น ส่วนอัตรา การค้าของไทยจะดีขึ้น

ตารางที่ 5.24 (ต่อ) การเปรียบเทียบผลการศึกษากับงานวิจัยเชิงปริมาณอื่นๆ

ผู้วิจัย	ผลการศึกษาที่สอดคล้องกัน	ผลการศึกษาที่แตกต่างกัน	ผลการศึกษาในครั้งนี้สำหรับประเด็นที่ต่างกัน
Yu (2001)	-ภาคการเกษตรของจีนจะได้รับผลกระทบด้านลบ	-	-
Wang (2001)	-ประเทศที่ได้ประโยชน์มากที่สุดคือ จีน -จะเกิดการแข่งขันในสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้น ซึ่งทำให้มีราคาลดลง -การขยายตัวของอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น จะช่วยเพิ่มการนำเข้าสินค้าทุนและสินค้าเกษตร -ประเทศกำลังพัฒนาที่มีทรัพยากรคล้ายกับจีน จะเป็นคู่แข่งในสินค้าส่งออกที่ใช้แรงงานเข้มข้น		
Fan และ Zheng (2001)	-GDP ของจีนจะเพิ่มขึ้น -การโยกย้ายแรงงานทำให้ค่าจ้างเพิ่มขึ้น -การนำเข้าเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการส่งออก -อัตราการค่าของเงินจะลดลง	-อุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ของจีนจะได้รับประโยชน์มากที่สุด ในขณะที่สินแร่และโลหะจะมีผลผลิตลดลงมากที่สุด	-ภาคการผลิตของจีนที่ได้รับประโยชน์มากที่สุดคือ เครื่องแต่งกาย และยานยนต์และชิ้นส่วน -ภาคการผลิตที่มีผลผลิตลดลงมากที่สุดคือ เมล็ดธัญพืชอื่นๆ และน้ำมันและไขมันจากพืช

5.9 ข้อเสนอแนะทางนโยบาย

นโยบายการปรับตัวของไทยจะแบ่งเป็นนโยบายระยะสั้นและระยะยาว โดยนโยบายระยะสั้นจะนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นทันทีที่จีนเข้าเป็นสมาชิก WTO โดยจะเริ่มดำเนินการในปี ค.ศ.2002 ส่วนนโยบายระยะยาวจะนำมาใช้เพื่อรองรับปัญหาที่เกิดขึ้นในอนาคต เมื่อจีนลดอัตราภาษีนำเข้าเหลืออัตราสุดท้าย โดยมีกรอบระยะเวลา 8 ปี (ค.ศ.2002-2010)¹

จากการศึกษาด้วยแบบจำลอง GTAP พบว่า อุปสรรคที่ไทยต้องเผชิญหลังจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO คือการหดตัวของปริมาณการผลิตและการส่งออกในกลุ่มสินค้าเกษตร และกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น โดยที่ในระยะยาว กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้นมีแนวโน้มที่จะลดปริมาณการผลิตมากกว่า เพราะมีการส่งออกลดลงในอัตราที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากไม่สามารถแข่งขันด้านราคากับจีนได้ ในขณะที่ภาคการเกษตรของจีนจะมีต้นทุนที่สูงขึ้นในระยะยาว สืบเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของค่าเช่าที่ดิน และมีแนวโน้มที่จะส่งออกได้ลดลงเรื่อยๆ นอกจากนี้ สินค้าเกษตรในบางภาคการผลิตยังได้รับผลกระทบจากการถูกทดแทนด้วยสินค้านำเข้า ทำให้ปริมาณการผลิตลดลงมาก ตรงกันข้ามกับกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น ซึ่งมีต้นทุนการผลิตที่ลดต่ำลงอย่างต่อเนื่อง จึงมีความสามารถในการส่งออก นำไปสู่การขยายตัวของภาคการผลิตทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

จึงกล่าวได้ว่าในอนาคต ภาคอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้นของไทยจะได้รับผลกระทบมากกว่าสินค้าเกษตร เพราะต้องเผชิญกับภาวะการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น ซึ่งนับวันจีนก็จะมีรายได้เปรียบมากขึ้น ส่วนสินค้าในภาคการเกษตรที่ได้รับผลกระทบมากในระยะสั้นนั้น จากการศึกษาคพบว่าแนวโน้มที่จะปรับตัวได้เร็วกว่าสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้น และมีโอกาสที่จะแข่งขันกับจีนได้ด้วย ดังนั้นในการวางแผนนโยบายการปรับตัวของไทย จึงควรใช้กรอบนโยบายระยะสั้นเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นในภาคการเกษตร และกรอบนโยบายระยะยาวเพื่อบรรเทาปัญหา และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันสำหรับภาคอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น โดยจะชี้ให้เห็นถึงปัญหาในแต่ละช่วงก่อนที่จะเสนอแนวทางแก้ไขเป็นลำดับต่อไป

¹ ปี ค.ศ.2010 เป็นปีสุดท้ายของการลดอัตราภาษี

ปัญหาที่ต้องแก้ไขในระยะสั้น

1. น้ำตาลทรายและน้ำตาลอ้อย, พีชอื่นๆ และเมล็ดธัญพืชอื่นๆ มีปริมาณการผลิตลดลงมาก เนื่องจากทรัพยากรที่ดินมีจำกัด ภายใต้ข้อสมมติของแบบจำลอง จึงทำให้ค่าเช่าที่ดินสูงขึ้น และเกิดการโยกย้ายปัจจัยการผลิตไปสู่ภาคการผลิตที่มีประสิทธิภาพมากกว่า

2. ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ, ฟาร์มปศุสัตว์ และผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆ มีปริมาณการผลิตและมูลค่าการส่งออกลดลง เนื่องจากต้นทุนในประเทศสูงขึ้น

3. ขนสัตว์และไหม และพืชเส้นใย มีปริมาณการผลิตและมูลค่าการส่งออกลดลงมาก เนื่องจากอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องแต่งกายหดตัว

4. เมล็ดพืชน้ำมัน, น้ำมันและไขมันจากพืช, ผัก ผลไม้ และเมล็ดถั่ว มีมูลค่าการส่งออกลดลงมาก เนื่องจากต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น ในขณะที่ราคาของเงินลดต่ำลงมาก

กล่าวโดยสรุปภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบมากในระยะสั้น ได้แก่ กลุ่มสินค้าเกษตรซึ่งใช้ที่ดินเป็นปัจจัยหลัก และกลุ่มผลิตภัณฑ์สัตว์ โดยมีรายละเอียดของสินค้าในแต่ละภาคการผลิตตามข้อมูล IO-180 ของไทยดังนี้

- เมล็ดธัญพืช ได้แก่ ข้าวโพด, ข้าวฟ่างและธัญพืชอื่นๆ
- ผัก, ผลไม้และเมล็ดถั่ว ได้แก่ ไร้ถั่ว, ไร้ผักและสวนผลไม้
- เมล็ดพืชน้ำมัน ได้แก่ สวนมะพร้าว และสวนปาล์มน้ำมัน
- น้ำตาลทรายน้ำตาลอ้อย ได้แก่ ไร้อ้อย
- พืชเส้นใย ได้แก่ ไร้ปอแก้วปอกระเจา และพืชเส้นใยอื่นๆ
- พีชอื่นๆ ได้แก่ ไร้มันสำปะหลัง, พีชไร้อื่นๆ, ไร้ยาสูบ, สวนกาแฟและชา, สวนยางพารา และผลิตผลเกษตรอื่นๆ
- ฟาร์มปศุสัตว์ ได้แก่ เลี้ยงปศุสัตว์, เลี้ยงสุกร, ปศุสัตว์อื่นๆ และเลี้ยงสัตว์ปีก
- ผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆ ได้แก่ ผลผลิตจากสัตว์ปีก
- ขนสัตว์และไหม ได้แก่ เลี้ยงไหม

-ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ ได้แก่ อาหารทะเลกระป๋อง/การรักษา

นโยบายการปรับตัวในระยะสั้น

นโยบายเชิงรุก

1. ส่งเสริมการส่งออกผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆ ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ พืชอื่นๆ และพืชเส้นใย ไปจีนให้มากขึ้น เพราะจากการศึกษาพบว่า ภาคการผลิตของจีนที่ใช้สินค้าเหล่านี้เป็นวัตถุดิบ ซึ่งได้แก่ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ สิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้มีอุปสงค์ต่อวัตถุดิบเพิ่มขึ้นด้วย นอกจากนี้ยังพบว่า แม้มูลค่าส่งออกรวมของไทยในกลุ่มผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆ ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ พืชอื่นๆ และพืชเส้นใยจะลดลงมาก แต่การส่งออกไปจีนมีทิศทางที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากต้นทุนการผลิตของจีนมีแนวโน้มสูงขึ้น ดังนั้นจึงควรส่งเสริมการส่งออกไปจีนให้มากขึ้น ด้วยการใช้มาตรการทางการตลาด คือการศึกษาข้อมูลด้านการบริโภคของจีน และช่องทางการจัดจำหน่าย เพื่อวางแผนการผลิตและการส่งออกให้ตรงกับความต้องการ

2. ส่งเสริมการส่งออกไปจีนในสินค้าที่มีอัตราภาษีนำเข้าลดลงมาก เช่น ผัก ผลไม้ และเมล็ดถั่ว ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ต้นทุนการผลิตของจีนเพิ่มขึ้น เนื่องจากค่าเช่าที่ดินแพงขึ้น จึงมีแนวโน้มที่จะนำเข้าเพื่อใช้บริโภคในประเทศมากขึ้น

3. ส่งเสริมการลงทุนในภาคการเกษตรให้มากขึ้น โดยดำเนินการตามมาตรการของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ในการขยายขอบเขตการส่งเสริมในหมวดเกษตรให้ครบวงจรยิ่งขึ้น ตั้งแต่กิจการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ แปรรูป จนถึงบริการต่างๆ เช่น เขตอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป กิจการตรวจวิเคราะห์และรับรองคุณภาพ เป็นต้น และให้สิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักร หรือยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลภายในปีที่กำหนด แก่กิจการที่สามารถแข่งขันได้ในอนาคต

4. ผลักดันให้ระบบการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศ มีความเสรีและเป็นธรรมยิ่งขึ้นไป ภายใต้กรอบองค์การการค้าโลก ซึ่งประกอบด้วย การเปิดตลาดเพิ่มมากขึ้น การลดการอุดหนุนการผลิตภายใน และการยกเลิกการอุดหนุนการส่งออก (ศุภชัย พานิชภักดิ์, 2545)

นโยบายเชิงรับ

1. สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรแทนที่การส่งออกผลผลิตในรูปวัตถุดิบ เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากไม้ยางพารา (พืชอื่นๆ) ของไทยให้เป็นที่ต้องการในตลาดโลก เพื่อเพิ่มมูลค่าการส่งออก ซึ่งจะนำไปสู่การขยายตัวของภาคการผลิตในท้ายที่สุด นอกจากนี้ในกลุ่มผลิตภัณฑ์

สัตว์อื่นๆ และผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ ก็ควรแปรรูปให้อยู่ในลักษณะที่ง่ายต่อการรับประทาน เพื่อยกระดับคุณภาพสินค้าให้มีมาตรฐาน และสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก

2. ลดต้นทุนการผลิตในการเพาะปลูกพืชไร่ เช่น ไร่ข้าวโพด, ไร่ถั่ว, ไร่ฝัก, ไร่ผลไม้, ไร่อ้อย, ไร่ปอแก้วปอกระเจา, ไร่มันสำปะหลัง และสวนยางพารา ด้วยการรณรงค์ให้ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช และส่งเสริมการควบคุมศัตรูพืชโดยวิธีชีวภาพ ซึ่งจะมีต้นทุนต่ำกว่า นอกจากนี้ควรมีการฝึกอบรมเกษตรกร ให้บริการข้อมูลข่าวสาร และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเพาะปลูกและดูแลรักษา พร้อมทั้งสนับสนุนให้มีการใช้เครื่องจักรแทนแรงงานมากขึ้น เช่น เครื่องเก็บเกี่ยวผลผลิต เป็นต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วย ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า ที่ดินและแรงงานมีจำนวนจำกัด

3. ค้นคว้าและวิจัยบรรจุภัณฑ์เพื่อการส่งออกสำหรับพืช ฝัก และผลไม้ เพื่อลดความเสียหายระหว่างการขนส่ง และพัฒนาเทคโนโลยีที่สามารถยืดอายุผลไม้สดให้มีระยะเวลาการเก็บรักษาและวางจำหน่ายนานขึ้น รวมถึงการนำระบบประกันคุณภาพผลไม้สดมาใช้ เพื่อรักษามาตรฐานของสินค้าให้เป็นที่ไว้วางใจในกลุ่มลูกค้าต่างประเทศ

4. รัฐบาลควรสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ เพื่อให้ได้พันธุ์ดี ผลผลิตสูง และต้านทานโรคได้ดี โดยพันธุ์พืชที่ควรได้รับการปรับปรุงอย่างมากคือ มะพร้าว และปาล์ม (เมล็ดพืชน้ำมัน) ซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิตน้ำมันและไขมันจากพืช เนื่องจากไม่สามารถแข่งขันได้ในปัจจุบัน

5. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่เป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์สัตว์อื่นๆ โดยเน้นความสม่ำเสมอของคุณภาพและปริมาณวัตถุดิบ ขณะเดียวกันรัฐบาลต้องเปิดประเทศ สำหรับวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ผลิตได้ไม่เพียงพอ เช่น ข้าวโพด, กากถั่วเหลือง และปลาป่น ซึ่งราคานำเข้าจากต่างประเทศต่ำกว่าราคาในประเทศโดยเปรียบเทียบ

6. สินค้าใดที่ไทยไม่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน เช่น ขนสัตว์และไหม ก็จะต้องยอมรับความจริง และค่อยๆ ลดระดับการผลิตสินค้าเหล่านั้นให้น้อยลงไปในที่สุด แล้วส่งเสริมให้ไปผลิตสินค้าประเภทอื่นที่มีขนาดตลาดมากกว่า โดยในการดำเนินการดังกล่าวจะต้องพยายามป้องกันมิให้เกิดการบิดเบือนข้อเท็จจริงทางการผลิตและการตลาดเกิดขึ้น

7. ช่วยเหลือเกษตรกรด้วยการใช้มาตรการอุดหนุนภายใน ที่ไม่มีผลบิดเบือนต่อการผลิตและการค้าสินค้าเกษตร ได้แก่ การอุดหนุนด้านปัจจัยการผลิต และการอุดหนุนการลงทุน ซึ่งเป็นการอุดหนุนภายใต้ข้อยกเว้นสำหรับประเทศกำลังพัฒนา

8. ปรับปรุงและพัฒนาาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ได้แก่ การคมนาคมขนส่ง เทคโนโลยีการผลิต การเก็บรักษาสินค้า และการชลประทาน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของภาคการเกษตร และควรมีมาตรการรองรับในการปรับโครงสร้างของสินค้าเกษตรที่จะมีปัญหาต่อไปด้วย

ปัญหาที่ต้องแก้ไขในระยะยาว

เมื่อจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO สินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้นได้แก่ สิ่งทอ, เครื่องแต่งกาย และผลิตภัณฑ์จากหนัง จะตกอยู่ในสถานการณ์ลำบาก เพราะไม่สามารถแข่งขันด้านราคากับจีนได้ จากการศึกษาพบว่า ปริมาณการผลิตและมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมนี้จะลดลงอย่างต่อเนื่อง ต้นทุนการผลิตก็มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่จีนซึ่งมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบอยู่แล้ว จะยังมีศักยภาพในการแข่งขันมากขึ้นด้วยต้นทุนการผลิตที่ต่ำลง ทำให้มีการขยายตัวของการผลิตและการส่งออกเพิ่มขึ้นมากทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมพร้อมสำหรับผลกระทบที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ จึงควรมีนโยบายการปรับตัวในระยะยาวสำหรับอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้นดังต่อไปนี้

นโยบายการปรับตัวในระยะยาว

นโยบายเชิงรุก

1. ย้ายฐานการผลิตไปจีน เพื่อแสวงหาประโยชน์จากแรงงานราคาถูก และทรัพยากรอันอุดมสมบูรณ์ของจีน โดยอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องแต่งกาย อาจผลิตสินค้าขั้นต้นที่มีความได้เปรียบในเรื่องการจ้างแรงงานราคาถูกในประเทศจีน แล้วนำกลับมาผลิตขั้นกลางและขั้นปลายในประเทศไทย จากนั้นส่งกลับออกไปขายที่จีนหรือประเทศที่สาม หรือไม่เช่นนั้น ก็อาจจะออกแบบในไทยแล้วไปผลิตในประเทศจีน เพื่อขายในจีนก็ได้ และหากต้องการแข่งขันให้ได้ ก็ต้องพัฒนาในเรื่องการใช้เทคโนโลยีให้มากขึ้น มีการบริหารที่ดีขึ้น รวมถึงต้องมีความรอบรู้ทางด้านการตลาดที่ดีด้วย ทั้งนี้รัฐควรให้ความรู้ในเรื่องการตลาดและโอกาสการลงทุนในประเทศจีนแก่นักลงทุน โดยให้ข้อมูลในภาพกว้างเพื่อชี้ทิศทางที่ถูกต้อง เนื่องจากนักลงทุนที่เป็นอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็กของไทย ยังขาดความรู้ในการเข้าสู่ตลาด เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ในการลงทุน

2. รัฐควรมีมาตรการบุกเบิกตลาดส่งออกใหม่ๆ เพื่อเป็นช่องทางระบายสินค้า และลดการพึ่งพาส่งออกดั้งเดิมเพียงไม่กี่แห่ง เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีมูลค่าส่งออกสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้นลดลงมากในตลาดทั้งสาม ในขณะที่จีนมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น ดังนั้นการเปิดตลาดการค้าแห่งใหม่ให้กว้างขวางขึ้น จึงเป็น

ภารกิจที่ทางการไทยควรเร่งดำเนินการ โดยแหล่งส่งออกในอนาคตที่น่าสนใจคือ ประเทศในกลุ่มละตินอเมริกา และประเทศในแถบแอฟริกาใต้ ซึ่งจัดเป็นตลาดการค้าขนาดใหญ่ เพราะมีประชากรกว่า 700 ล้านคน จึงน่าจะเป็นช่องทางการค้าแห่งใหม่ที่มีศักยภาพสำหรับไทย ทั้งนี้หน่วยงานของรัฐที่ประจำในประเทศต่างๆ ควรให้คำแนะนำและข้อมูลลักษณะตลาดผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องแต่งกายในประเทศนั้นๆ เพื่อให้นักลงทุนไทยได้รับทราบข้อมูล เพื่อจะนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการออกแบบผลิตสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาด

นโยบายเชิงรับ

1. ลดภาษีนำเข้าวัตถุดิบในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องแต่งกาย โดยเฉพาะสารเคมีที่ใช้ในอุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์, อุตสาหกรรมฟอก ย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จ, สีย้อม, ฝ้าย รวมทั้งชิ้นส่วนและอะไหล่เครื่องจักร เพื่อลดต้นทุนวัตถุดิบ อันเป็นการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

2. ปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิต เพราะเทคโนโลยีการผลิตเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เทคโนโลยีการผลิตที่ดีย่อมส่งผลถึงผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ และมีต้นทุนการผลิตต่ำ ดังนั้นในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องแต่งกาย จำเป็นต้องมีการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ดังนี้ (ธีระ อชกุล และคณะ, 2540)

2.1 อุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์ เน้นการประหยัดพลังงาน โดยการพัฒนาระบบการผลิตให้มีความต่อเนื่องกันมากขึ้น เพื่อลดต้นทุนการผลิต ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในอุตสาหกรรมนี้ นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาการผลิตเส้นใยสังเคราะห์ที่มีคุณสมบัติพิเศษมากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่อยู่ในตลาดระดับสูงขึ้นไป ซึ่งถือว่าการเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์

2.2 อุตสาหกรรมปั่นด้าย ถือเป็นเทคโนโลยีที่สำคัญที่สุด การพัฒนาเทคโนโลยีในอุตสาหกรรมนี้เน้นหนักไปที่การพัฒนาเครื่องจักรให้อัตโนมัติ และมีประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้น ลดการใช้แรงงานคน เนื่องจากในการผลิตเส้นด้าย ส่วนที่เสียเวลามากที่สุด คือการใช้แรงงานคนในการเปลี่ยนแกนและขนส่ง

2.3 อุตสาหกรรมทอผ้า สนับสนุนให้ใช้เครื่องทอผ้าแบบไร้กระสวย เนื่องจากมีความเร็วกว่า และเสียงเบากว่าเครื่องทอผ้าแบบมีกระสวย ที่สำคัญคือ ผ้าผืนที่ได้จากเครื่องทอผ้าแบบไร้กระสวยมีคุณภาพดีกว่า ในส่วนของกระบวนการผลิตก็มีความจำเป็นในการพัฒนาวิศวกรและช่างเทคนิคให้มีความรู้และความสามารถในการดูแลและบำรุงรักษาเครื่องทอผ้า เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

2.4 อุตสาหกรรมฟอก ย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จ เทคโนโลยีในอุตสาหกรรมนี้มี รายละเอียดปลีกย่อยมากกว่าอุตสาหกรรมอื่นๆ ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคในด้านงานย้อม พิมพ์ผ้า และการแต่งสำเร็จ ซึ่งนับได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด ในการกำหนดคุณภาพผลผลิต ขณะเดียวกันเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตก็เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อประสิทธิภาพการผลิต และการควบคุมผลผลิตให้เป็นไปตามความต้องการ

2.5 อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย การประหยัดแรงงานในอุตสาหกรรมนี้ทำได้ยาก เนื่องจากยังไม่สามารถใช้ระบบอัตโนมัติได้ทั้งหมด ดังนั้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสามารถทำได้โดยการฝึกอบรมคนงานให้มีทักษะมากขึ้น นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้มีการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และเครื่องจักรที่ทันสมัยมากขึ้นในกระบวนการผลิต เช่น Computer-Aided Design (CAD) เพื่อช่วยในการออกแบบ การปรับขนาด และการจัดวางแบบ ทำให้สามารถลดการใช้แรงงานและประหยัดผ้า Computer-Aided Manufacturing (CAM) เป็นโปรแกรมที่ทำให้การทำงานในส่วนของ CAD มีความเชื่อมโยงกับเครื่องจักรในการผลิตมากขึ้น

วิธีที่สำคัญในการปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิต คือการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรให้ทันสมัยมากขึ้น แต่ปัจจัยหลักในการเปลี่ยนเครื่องจักรคือ เงินทุน ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้ประกอบการ ดังนั้นรัฐบาลควรเข้ามาช่วยเหลือในเรื่องนี้ ด้วยการยกเว้นอัตราภาษีนำเข้าเครื่องจักรใหม่ และการจัดตั้งกองทุนพิเศษเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก

3. พัฒนาการผลิตไปสู่สินค้าที่มีคุณภาพสูงขึ้น มีความหลากหลายมากขึ้น ทั้งในกลุ่มเครื่องแต่งกายและผลิตภัณฑ์จากหนัง โดยสร้างตราชื่อ (Brand name) ของไทย เพราะเป็นที่ชัดเจนว่า ไทยไม่อาจแข่งขันกับจีนในด้านต้นทุนการผลิตในสินค้าระดับล่าง แต่ควรหันมาพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตสินค้าระดับกลางและระดับบน เนื่องจากต้นทุนการผลิตยังอยู่ในระดับที่แข่งขันได้ นอกจากนี้ควรได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากธนาคารพาณิชย์ เพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพการผลิตและการส่งออกให้ดีขึ้น

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นเป็นผลกระทบด้านลบ ที่ไทยต้องเผชิญทั้งในระยะสั้นและระยะยาว พร้อมทั้งนโยบายการปรับตัวเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่จะเกิดขึ้น ในส่วนของผลกระทบด้านบวกนั้น จะเกิดกับชาวแปรรูปมากที่สุด ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า **ชาวแปรรูป** เป็นภาคการผลิตที่มีการขยายตัวสูงสุด เนื่องจากอัตราภาษีนำเข้าของจีนลดลงจากเดิมมาก ทำให้ไทยสามารถส่งออกไปจีนได้เพิ่มขึ้นและมีมูลค่าการส่งออกรวมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันก็พบว่า

ราคาข้าวแปรรูปของไทยมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้นนโยบายการปรับตัวในภาคการผลิตข้าวแปรรูปจึงควรมีแนวทางดังต่อไปนี้

นโยบายเชิงรุก

1. รัฐควรส่งเสริมการส่งออกเป็นพิเศษ ในภาคการผลิตข้าวแปรรูป ซึ่งจีนนำเข้าจากไทยมากที่สุด โดยเฉพาะข้าวแปรรูปในกลุ่มข้าวหอมมะลิ ไทยจึงควรเร่งดำเนินการขยายการส่งออกข้าวคุณภาพดีเมล็ดยาว (หอมมะลิ) ให้เต็มโควตา 1.33 ล้านตัน ในปีแรกที่จีนเข้า WTO และขยายต่อไปตามปริมาณโควตาที่จะขยายถึง 2.66 ล้านตันในปี 2004
2. รัฐควรให้ความสำคัญกับการเจรจาโดยตรงกับรัฐบาลจีน เพื่อช่วงชิงโควตานำเข้าจากประเทศคู่แข่ง เนื่องจากการส่งออกข้าวไปจีนในระยะที่ผ่านมาพบว่า การเจรจาของภาครัฐมีส่วนช่วยให้จีนนำเข้าข้าวจากไทยมากกว่าประเทศอื่นๆ ดังนั้นรัฐจึงควรใช้นโยบายการเจรจากับจีนเป็นกรณีพิเศษ เพื่อประโยชน์ต่อผู้ส่งออกข้าวของไทยในอนาคต

นโยบายเชิงรับ

1. จากผลการศึกษาพบว่า ราคาข้าวแปรรูปของไทยสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงควรลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยจัดให้มีการเร่งรัดและกระจายการใช้ข้าวพันธุ์ดี ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยพืชสดควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมี ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตร เพื่อลดการสูญเสียคุณภาพ ลดต้นทุนการผลิต และทดแทนการขาดแคลนแรงงาน เนื่องจากแรงงานมีจำนวนจำกัด
2. ปรับปรุงคุณภาพข้าว โดยส่งเสริมการใช้เครื่องอบลดความชื้นของข้าวเปลือก และกำหนดมาตรฐานข้าวหอมมะลิเพื่อการส่งออก
3. ส่งเสริมการผลิตข้าวคุณภาพดี ให้ตรงกับความต้องการของตลาด
4. จัดให้มีการพัฒนาด้านพันธุ์ เร่งรัดวิจัยการปรับปรุงพันธุ์โดยวิธีพันธุวิศวกรรม รวมทั้งการวิจัยหาพันธุ์ข้าวไทยที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการ